

Företagsklimat

2014

EN TIDNING FRÅN
SVENSKT NÄRINGSLIV

9 TIPS

TILL POLITIKER

KAMPEN OM NORRLAND

Timrå och Bjurholm tar strid

RÄTTVIK FÖRENKLAR

Kommunen som utmanar
livsmedelskontrollerna

12

SIDOR RANKING
RIV UT OCH
SPARA!

"I SOLNA BLIR MAN SEDD"

HASTI ASADI, VD DEO DOC, ÄR NÖJD MED ATT DRIVA FÖRETAG I ÅRETS VINNARKOMMUN

Innehåll

04 Smått & gott
Tips och nyheter.

05 Årets medaljörer
Solna, Sollentuna och Upplands Väsby är årets vinnare.

11 Raketen Oxelösund
130 placeringar upp på ett år.

14 Företagen tipsar
Matnyttig information till nya politiker.

16 Härryda satsar på service
Nu vässas tjänstemännen.

17 Ranking 2014
Allt du behöver veta om rankingen. Riv ut och spara!

29 Det rör på sig i Norrland
Flera kommuner satsar framgångsrikt framåt.

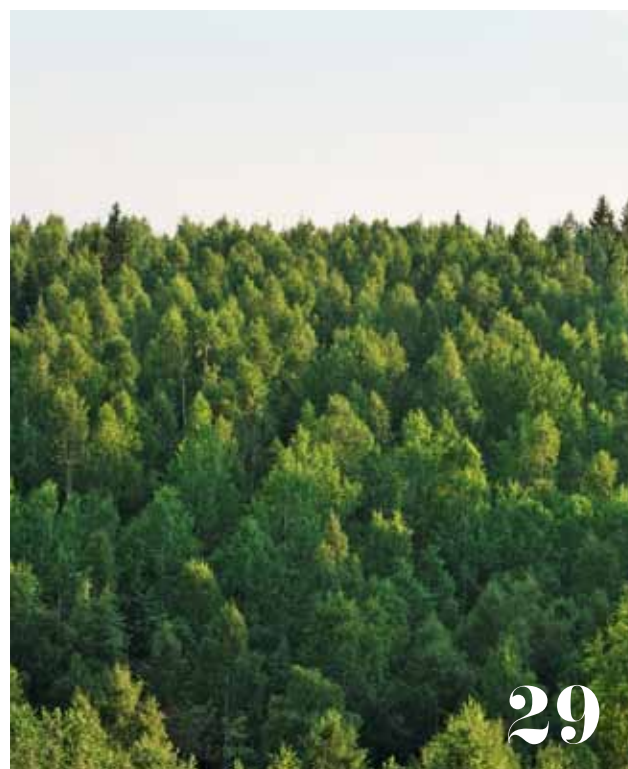
34 Bäst på service
De åtta bästa kommunerna förklarar varför.

36 Rättvik gör allt rätt
Så blev livsmedelskontrollerna smidiga.

38 Snabba ryck i Helsingborg
– med effektiviserad bygglovsprocess.

40 Offentliga upphandlingar
Vardagsmat för Byggmästarna i Skåne.

42 Skönt företagsklimat
Munkfors och Markaryd kör på mjuka värden.

Redaktion

Produktion: Skandevall Media AB,
www.skandevall.se

Redaktör: Lina Skandevall

Skribenter: Lina Skandevall, Jessica Holm,
Henrik Lenngren, Peter Ceder

Grafisk form: Alida Form, www.alidaform.se

Omslagsbild: Tobias Björkgren

Tryck: Tellogruppen - miljömärkta med
Svanen licensnummer 341.363

Svenskt Näringsliv, 114 82 Stockholm

Telefon 08-553 430 00

info@svensktnaringsliv.se

www.svensktnaringsliv.se

Företagen stärker kommunen.

HUR STÄRKER KOMMUNEN FÖRETAGEN?

Företag är mer eller mindre beroende av kommunen, men kommunen är i hög grad beroende av företag och företagsamma människor. Runt om i landet tar de beslut om att växa och anställa, exportera och importera, bygga ut eller kanske lägga ned sin verksamhet. Det företagande människor beslutar sig för att göra har en direkt effekt på sysselsättning och skatteintäkter – och därmed för de resurser som står samhället till buds.

Det händer i Västerbotten, Dalarna och Sörmland. Här har flera kommuner stärkt sitt företagsklimat senaste året och under mandatperioden. En förståelse för företagets betydelse är grunden.

– Egentligen är det enkelt. En kommun behöver en sund ekonomi och ett näringsliv som trivs på orten så att fler arbetstillfällen skapas och möjliggör byggandet av bostäder, säger Catharina Fredriksson (S), kommunstyrelsens ordförande i Oxelösund.

Den magiska viljan att förbättra är det bästa som kan hända företagsklimatet. När duktiga ledare tar täten och lyckas engagera och lyssna på företagen bubblar det av idéer och förbättringsförslag från båda håll.

De åtgärder som specifikt efterfrågas är ofta möjliga att både genomföra och återkoppla till företagen. Men vad händer sedan? När vi genomfört de goda idéerna som var efterfrågade? Det är ett sällan upplevt drömläge. Av landets 290 kommuner är det nämligen bara åtta kommuner som når betyget bra vad gäller service till företagen. De åtta, Essunga, Gnosjö, Habo, Laholm, Mönsterås, Sunne, Trosa och Vellinge, kommenterar hur de lyckats här i tidningen.

Två av tre företag har kontakt med kommunen under ett år. Främst rör det tillståndsärenden, men kontaktytorna är givetvis fler. De framgångsrika kommunerna har alltid med sig företagstänket. Deras ledord är kvalitet, hög servicenivå och konkurrensutsättning.

De välkomnar utmaningsinitiativ från företag och nämnderna genomlyser förvaltningarna för att kunna ta ställning till vem som är bäst utförare. De har bra branschkunskap och kan göra upphandlingar och inköp på affärsmässiga grunder. De säkrar företagets och kommunens kompetensförsörjning. De har långsiktiga och uppdaterade översikts- och detaljplaner för bostäder, handel och företagsområden.

Entreprenörskap, företagsklimat, effektiv offentlig förvaltning, rättssäkerhet, infrastruktur och inte minst kompetensförsörjning är grundläggande för tillväxten. Tänk vad mycket våra kommuner kan göra för att stärka företagen som skapar den!

Sedan 2001 har vi släppt vår ranking om företagsklimat i landets kommuner. Rankingens sammansatt av enkätsvar från 31 000 företagare och SCB-statistik. I den här tidningen presenterar vi kommuner som stärkt företagsklimatet på olika sätt och utifrån olika förutsättningar. Låt dig inspireras av bland annat Upplands Väsby, Helsingborg och inte minst av årets raket Oxelösund!

Carolina Brånby

Företagsklimat
Svenskt Näringsliv

Smått & gott

Säkra företagens kompetensförsörjning MED YRKESVUX

En av de frågor som fick lägst betyg av företagarna i den senaste mätningen av företagsklimatet var tillgången på arbetskraft med relevant kompetens. Svenskt Näringslivs senaste rekryteringsenkät gav samma bild. Vartannat företag som försöker rekrytera har svårt att hitta den kompetens de behöver, trots den höga arbetslösheten. Ett av fem rekryteringsför sök misslyckas helt.

Att matchningen mellan jobb och jobbsökande så ofta misslyckas bidrar till fortsatt hög arbetslöshet. Rekryteringssvårigheterna minskar företagens möjligheter att möta efterfrågan och växa. De tvingas tacka nej till order, minska produktionen eller skjuta på planerad expansion. Det största problemet är bristande yrkeserfarenhet.

Mia Liljestrand, expert på yrkeshögskolefrågor på Svenskt Näringsliv, säger att en lösning på kommunnivå för att komma åt problematiken med missmatchen på arbetsmarknaden är så kallad yrkesvux.

– Det är en utmaning för många arbetsgivare att hitta personer som matchar efterfrågade kompetenser. Samtidigt är det många, inte minst bland unga, som saknar jobb. Vi har alltså ett läge med både arbetslöshet och kompetensbrist. Det har Sverige inte råd med. Dessutom kommer signaler

om att det är svårt att yrkesutbilda sig i vuxen ålder. Det beror till stor del på att tillgängligheten och tillgången till vuxenutbildningen är begränsad. Yrkesvux utgör ett viktigt verktyg för matchning och integration. Det är därför en klok investering för en kommun att satsa på yrkesutbildning för vuxna, säger Mia Liljestrand.

Checka av din kommun

Är din kommun företagervänlig?

1. Vi har många kontaktytor med företagen.	JA ☐	NEJ ☐
2. Vi har en snabb, tydlig och flexibel service.	JA ☐	NEJ ☐
3. Vi arbetar förutsågbart och långsiktigt.	JA ☐	NEJ ☐
4. Vi upphandlar varor och tjänster i allt större omfattning.	JA ☐	NEJ ☐
5. Vi har en politisk samsyn i näringslivsfrågor.	JA ☐	NEJ ☐
6. Vi är tillgängliga och flexibla.	JA ☐	NEJ ☐
7. Vi tillämpar regler på ett möjlighetsinriktat sätt.	JA ☐	NEJ ☐

“Är man en liten kommun får man samarbeta med andra kommuner.”

Åsa Karlsson (S), från Götene om hur man lyckas som liten kommun.

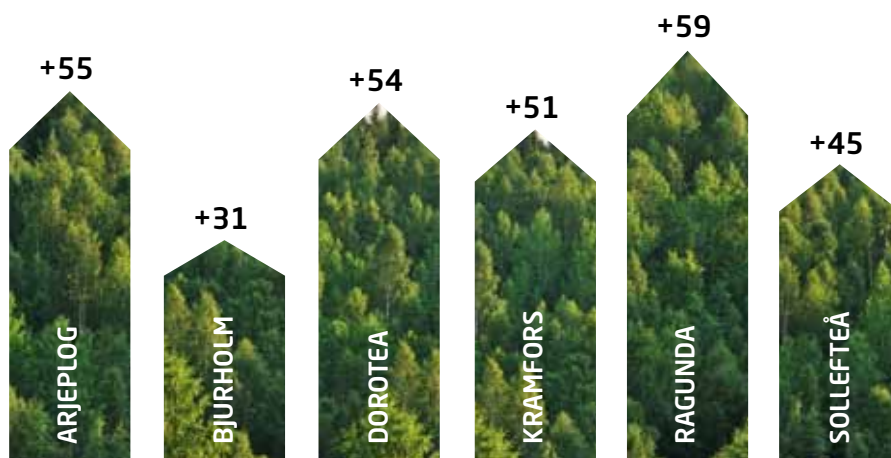
TÄNK PÅ SERVICEN

Garanter god service! Det är skönt att få ett svar, även om det är negativt. Det är väntan som är det jobbiga. Eller hur?

Det gäller även när företagen lämnar in ett ärende. Därför har många kommuner infört tjänstegarantier. Då garanterar du att ett ärende hanteras inom en viss tid. Det underlättar för företagen – och ställer krav på att den byråkratiska processen i kommunen blir effektiv.

30 812

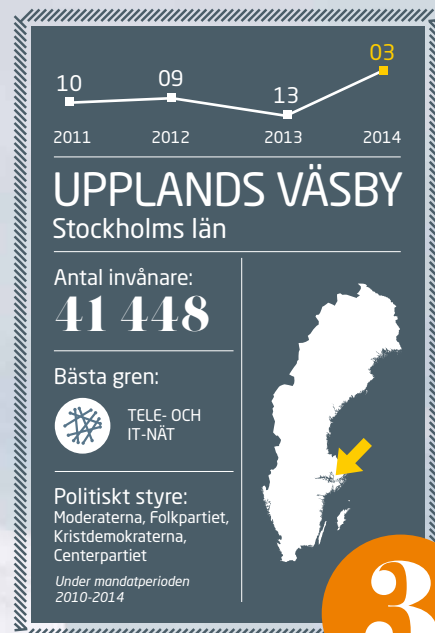
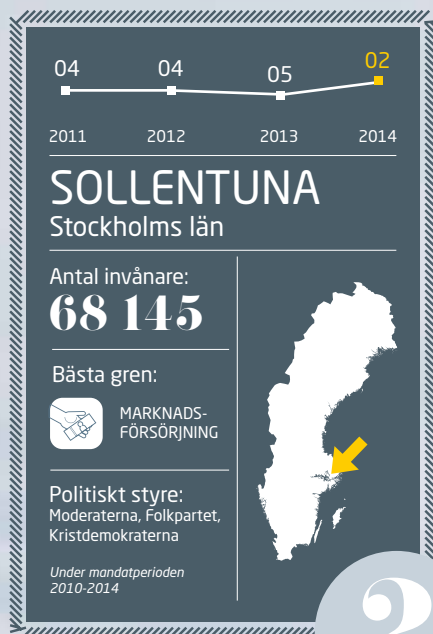
FÖRETAGARE HAR BESVARAT ENKÄTEN SOM LIGGER TILL GRUND FÖR RANKINGEN.

STORA STEG FRAMÅT I NORRLAND...

ÅRETS MEDALJÖRER

I år är det tre Stockholmskommuner som står på prispallen. Solna tar för sjunde året gulmedalj, tätt följd av Sollentuna - som dessutom har som mål att ha Sveriges bästa företagsklimat 2015. Upplands Väsby flåsar dem i nacken. Alla har sina vägar till att nå toppen - men en sak är säker - de jobbar självklart och målinriktat med företagsklimatet i hela organisationen.

Solna i topp

för sjunde året i rad

Återigen är det Solna som toppar Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i landets 290 kommuner. De viktigaste ingredienserna i framgångsreceptet som satt kommunen i topp sju år i rad är lyhörddhet med näringslivet – och samarbete.

En god infrastruktur, hög etablering och ett ständigt pågående arbete med att hitta kontaktytor för företagen gör att Solna stannar på pallplats. Och det är genom ett långtgående samarbete med näringslivet som de bästa resultaten uppnås.

När företagen i kommunens egna

Pehr Granfalk (M), kommunstyrelsens ordförande

undersökningar efterfrågar en förbättrad tillgänglighet prioriterar kommunen utbyggnaden av tvärbanan, Arenastaden och investeringen i tunnelbanan högt.

Samtidigt får näringslivet hjälpa kommunen att hålla arbetslösheten nere, och "Solnamodellen" ser till att det är enkelt för alla. Modellen går ut på att den som går på försörjningsstöd slussas till arbetsmarknadsenheten och matchas mot de lokala företagen utifrån rekryteringsbasen.

Ett samarbete som Arbetsförmedlingen ser positivt på.

– Vår framgång bygger mycket på att vi får ut människor i arbete. Det ger kommunen en sund ekonomi och företagen får möjlighet att växa, säger Pehr Granfalk (M), kommunstyrelsens ordförande.

Han menar att framgångsfaktorn ligger i att företagen får prova sin rekrytering. En person har möjlighet att provjobba i tre till fem veckor innan både företag och arbetssökande bestämmer sig.

NÄRINGSLIVSCHEFEN ÅSA BERGSTRÖM ger honom rätt i sin analys.

– Kompetensförsörjning och en effektiv matchning är en nyckelfråga för många företag och därmed viktigt för att Solna skall fortsätta vara en framgångsrik företagsplats.

Ett växande antal företagsamma personer och en mångfald av företag kännetecknar också en framgångsrik kommun. Solna har i många år varit en attraktiv plats för företagsetableringar men när det gäller företagsamheten bland Solnaborna finns det mer att göra. Därför har Solna satsat extra på att utveckla förutsättningarna för entreprenörer och tillväxtföretag.

– Vi försöker skapa förutsättningar för att fler ska vilja, våga och kunna starta företag. Därför satsar vi på sommarlovsentreprenörer, UF, Start up-dagar för att entusiasmera blivande företagare och nyföretagarrådgivning. Och Årets unga affärsidé, ett pris med syfte att inspirera

Åsa Bergström, näringslivschef

och uppmuntra till entreprenörskap, som ska ge fler ungdomar chansen att förverkliga sina idéer. Vi tror oss redan se resultat från vårt arbete bland annat genom att vi har högst tillväxt i länet gällande företagsamheten bland unga. Det är glädjande!

– Vi har också utvecklat särskilda mötesplatser för soloföretagare och företag som befinner sig i en tillväxtfas för att på så vis bidra till bra förutsättningar även för denna typ av företagare berättar Åsa Bergström.

– Ett bra företagsklimat är inget självspelande piano. För tio år sedan flyttade företagen från vår kommun. Etableringsökningen sker i hög takt nu. Allt handlar om hårt arbete, säger Pehr Granfalk.

SÅ TYCKER FÖRETAGEN:

"Solna har ett väldigt vänligt företagsklimat"

Hasti Asadi, 24, vd Deo Doc

"Som ny företagare är det otroligt viktigt att bli sedd och få bekräftelse på att någon tror på det man gör. Jag var 22 år när jag grundade Deo Doc tillsammans med min syster, som är legitimerad läkare. Företaget producerar intimdeodorant, både i sprayform och som våtservett.

Även om min syster och jag lyckades bra med hjälp av Handelshögskolan och via våra gemensamma kontaktnät, var det även värdefullt att vinna Solnas tävling "Årets unga affärsidé".

Som nystartad lägger man ner hela sin själ i företaget, och det gäller att veta att

man satsar på rätt väg. Att vinna var ett tydligt kvitto på det. Dessutom innebär det inte bara pengar, utan värdefull uppföljning eftersom vi även fick ett halvårs mentorskap. För oss var det viktigt eftersom vi var två unga kvinnor som inte drevit företag förut.

Solna har ett väldigt vänligt företagsklimat. Det finns en anledning till att så många större företag etablerar sig i kommunen – och mindre!

Tävlingen "Årets unga affärsidé" för oss mellan 17 och 25 år är ett fantastiskt initiativ som stöder just detta."

FAKTA

Årets unga affärsidé

Priset delades ut för tredje gången 2013. Det kan sökas av en person eller grupp mellan 17 och 25 år som bor i Solna, eller vars affärsidé kan komma att påverka entreprenörplatsen Solna positivt.

Fabege AB bidrar med en prissumma på 50 000 kronor, och pengarna ska användas för att starta ett aktiebolag eller sättas in i en redan etablerad verksamhet. Fabege ställer upp som mentor till vinnaren och i utvecklandet av företaget, och PwC och Handelsbanken bidrar med rådgivning och kunskap till vinnaren och de nominerade företagen, medan Solna stad samordnar arbetet.

”Vi ska vara bäst i Sverige nästa år”

Sollentuna har satsat hårt på en god dialog med högt i tak.

– Vi har satt ett mycket tydligt mål – vi ska ha Sveriges bästa företagsklimat 2015, säger näringslivschefen Anna Hamberg. Målet är nära. I år hamnar de på andra plats.

Anna Hamberg, näringslivschef

För drygt två år sedan beslutade sig Sollentuna kommun för att ha det bästa företagsklimatet 2015. Med nära läge till Arlanda och Stockholms city fanns goda förutsättningar till att ligga i topp. För att nå dit upplevde kommunen att det fanns en hel del arbete att göra – både internt och externt. Douglas Lithborn (M), kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören Katarina Kämpe satte en strategi – med fyra fokusområden för att nå målet.

– Vårt strategiska läge gör att många vill etablera sig eller utveckla sin verksamhet i kommunen. Att det finns god tillgång till mark, lokaler och bostäder är därför viktigt. Trafik och infrastruktur är även det relevant - vi måste vara en tillgänglig kommun även där, säger Douglas Lithborn och får medhåll av näringslivschefen Anna Hamberg.

– Tillgängligheten är också viktig vad gäller kommunikation, dialog och service. Vi ska underlätta så mycket som möjligt för företagen. Sedan är arbetet

mellan skola, näringsliv och andra aktörer också av stor vikt. Vi arbetar hårt med matchning på arbetsmarknaden genom att samverka med näringslivet för att öka tillgången på rätt utbildad arbetskraft. Dessutom samarbetar vi för att stimulera nyföretagande och entreprenörskap.

HON TYCKER ATT det är viktigt att höja blicken och se över hur grannkommunerna arbetar, inte minst för att hämta inspiration.

– Vi näringslivschefer i länet har ett mycket gott samarbete sinsemellan. Vi vill lyfta gemensamma ingångsvärden snarare än att betrakta varandra som konkurrenter. Det gynnar oss alla om vi ser oss som en arbetsmarknadsregion.

Dialogen med företagen blir allt bättre, säger kommunstyrelsens ordförande Douglas Lithborn, som också poängterar att man tar hand om befintliga företag

och lyssnar på vilka behov de har.

– Vi ser över så att företagen får en bra service genom att ha en god struktur internt i kommunen. Det innebär exempelvis kortare handläggningstider. Vi jobbar mycket med tydlighet kring upphandlingar och informerar om hur de fungerar och hur man gör när man lämnar in anbud.

I Sollentuna kommun är just informationsarbetet högt prioriterad, oavsett om det handlar om hemsidan eller de nyhetsbrev som skickas ut sedan ett år tillbaka.

– Vi fortsätter hela tiden att utveckla arbetet. Vi har satt ett väldigt tydligt mål att vi ska vara bäst i Sverige på företagsklimat nästa år. Vi jobbar utifrån det, säger Douglas Lithborn.

Så ni slår er inte till ro?

– Vi har goda förutsättningar, men vi måste jobba för ett bra företagsklimat. Vi måste bidra till utvecklingen – den sker inte av sig självt, avslutar Douglas Lithborn.

Douglas Lithborn (M), kommunstyrelsens ordförande

SÅ TYCKER FÖRETAGEN:

”Dialogen har förstärkts mellan näringsliv och kommun”

Lotta Fredstam, Sjövillan Kurs & Konferens i Sollentuna

”Jag tycker det är viktigt att engagera mig i företagarefrågor och har tidigare suttit i styrelsen för Företagarna. Nu sitter jag i deras valberedning. Jag var på mötet med NNR, Näringslivets Regelnämnd. Det var en riktig ”ögonöppnare” för mig. Tänk att arbetet med tillstånd kan skilja sig så mycket i olika kommuner!

Jag upplever att Sollentuna kommun har snäppat upp sig rejält i sitt arbete med företagsklimatet. Den nya näringslivschefen gör ett toppenjobb. Dialogen mellan oss företag och kommunen har ökat och jag gillar verkligen deras sommarjobbssatsning. Kommunen betalar hälften av kostnaden för tre veckors sommarjobb, oavsett i vilken kommun Sollentunakidsen väljer att jobba i.”

Foto: Fredric Tegebro

”Sollentuna har en fräsch attityd till företagande”

Marita Eerola, Vårdstyrkan i Stockholm AB driver sedan 2012 vårdboendet Bergkälla i Sollentuna. Företaget har även ett äldreboende i Täby och totalt cirka 270 anställda.

”Jag upplever att Sollentuna är en ung och fräsch kommun när det kommer till attityder. Här finns nytänkande och jag har känslan att det är så högt i tak att man vågar ta tag i både bekväma och obekväma beslut.

Vi valde att etablera oss i Sollentuna för ett par år sedan eftersom vi fick möjlighet att göra en kvalitetsupphandling – som dessutom sträckte sig under 4 +3 +3 år. Då finns det möjlighet att satsa på personal och personalen vet att de förhoppningsvis inte behöver byta arbetsgivare på länge.

Kommunen är väldigt öppen för privata utförare och förespråkar LOV istället för LOU. Det ser jag som positivt. LOU innebär stark konkurrens mellan privata aktörer. Vi vill hellre skapa samarbeten företag emellan – vi skulle exempelvis kunna dela på personalen. Där skulle kommunen kunna hjälpa till.

Foto: Tobias Björkgren

Vi upplever också kontakten med tjänstemännen som väldigt bra. Det är extra intressant att diskutera med politiker – de har stor möjlighet att påverka.

Jag är också tacksam för de mötesplatser där företagare, politiker och tjänstemän träffas – som inte är på kontoret eller i verksamheten. Att ta sig från sin vanliga miljö är viktigt.”

Upplands Väsby på frammarsch

Stockholmskommunen har gjort en av de mest omfattande kommunala förändringarna i Sverige. Kommunen har fokuserat på att skapa förutsättningar för valfrihet och mångfald och släppt in näringslivet på traditionellt kommunala marker, stärkt upp myndighetsfunktionerna genom att jobba igenom service och bemötande – och därmed låtit näringslivet sköta resten. Resultatet? Utmärkt.

När Upplands Väsby bestämde sig för att fokusera på service och kvalitet så började det hända grejer. Man har sedan flera år arbetat med kvalitet i verksamheterna vilket var ett av skälen till att kommunen blev nominerad till årets kvalitetskommun 2013.

Fokus har legat på att ge medborgare och företag möjlighet att välja var de får bäst service och även att trimma myndighetsfunktionerna till bästa möjliga service.

– Det handlar om att vi flyttar beslutskraften ut i organisationen. De som arbetar operativt ska ha ansvaret och befogenheterna. Dessa ska finnas så nära ▶

Bengt Pålsson, näringslivschef

Foto: Tobias Björkgren

Per-Erik Kanström (M),
kommunstyrelsens ordförande

► marknaden som möjligt, säger näringslivschefen Bengt Pålsson.

2006 levererade kommunen 90 procent av tjänsterna till befolkningen – i dag är de nere på en tredjedel. 3 500 anställda är idag drygt 1 300 direkt anställda i den kommunala organisationen. Servicen till medborgarna levereras till övervägande del av privata företag – som växer i antal tack vare kommunens utveckling. Sedan LOV genomfördes inom hemtjänsten finns det exempelvis ett tjugotal företag att välja mellan.

Kommunen, däremot, har ingen verk-

samhet inom området alls.

– Kunderna vill ha kvalitet, därför ska vi se till att kvaliteten levereras. I de mätningar som görs så tycker vi att vi håller kvalitetskravet väldigt högt.

SOM EN DEL i effektiviseringsarbetet och utvecklingen av näringslivskontakterna har Upplands Väsby även etablerat en gemensam ideell organisation, Väsby Promotion.

– Fördelen med en gemensam aktör som sitter nära företagen är att det ger en självklar mötesplats för företagen. Det

bidrar till att det känns mer naturligt för dem att vara med, säger Bengt Pålsson.

Han konstaterar att det ”tar tid att bygga plattformen”, och att det inte sker i en handvändning. Kommunen måste också mycket aktivt ta sin del av det gemensamma ansvaret – både vad gäller politiker och tjänstemän.

– Det här kräver många år av målmedvetet driv. Att skapa förståelse över gränserna, att trimma myndighetsfunktionerna och att släppa in privata företag på traditionellt kommunalt producerade tjänster bidrar till att företag och medborgare ser kommunen som en genuin serviceleverantör. De viktigaste frågorna är ”vem är jag till för?” och ”vad kan jag göra för dig?”

Även Per-Erik Kanström (M), kommunstyrelsens ordförande, är nöjd med Upplands Väsby utveckling de senaste åren.

– Vår agenda och vår utgångspunkt har varit valfrihet och mångfald – för företagare och väsbyborna. Dit har vi ju nått idag. Vi har värnat om att arbeta nära företagen trots att vi inte har haft en traditionell näringslivsavdelning. Med Väsby Promotion är alla med på samma villkor. Vi samarbetar och samverkar för att marknadsföra Väsby.

Men helt nöjd och belåten, det är fortfarande inte Per-Erik Kanström.

– Vi följer rankingen och har satt upp tuffa men nåbara mål för var vi ska ligga. Målsättningen är att ligga bland de tio i toppen. Något de har lyckats med – med råge.

SÅ TYCKER FÖRETAGEN:

”När man driver välfärdsföretag i Upplands Väsby får man automatiskt ett nära samarbete med kommunen”

Elisabeth Kvanman, vd/rektör på Måbra Förskolor AB, med totalt fem förskolor i Upplands Väsby.

”Sedan vi etablerade oss 2007 har vi fått bra hjälp från kommunen. Dessutom har flera politiker kommit på besök, det är oerhört uppskattat. Kommunen är företagarvänlig!

2013 fick vi kommunens kvalitetsut-

märkelse, och efter det fick vi föreläsa för ett 40-tal chefer inom kommunen. Att vår ledningsgrupp blir inbjuden att föreläsa för kommunen visar verkligen att de har ett genuint intresse av att vi ska lära av varandra. Att kommun och näringsliv kan samverka och dela med sig av erfarenheter är viktigt!

Inom kommunen arbetar man dessutom aktivt för att höja resultaten bland elever i årskurs 9. Jag blev inbjuden till styrgruppen som representant för förskoleverksamheten. Vi sitter direkt under politikerna och det känns bra att få påverka så konkret. Politikerna arbetar brett och enat över partigränserna.

Det är också mitt främsta tips – fortsatt att arbeta så. Våga enas om frågor oavsett partipolitisk tillhörighet så att privata aktörer kan fortsätta att etablera

Foto: Tobias Björkgren

sig i kommunen.

Företagsklimatet är bra generellt. Här i Stockholm samarbetar kommunerna. Vi har fördelar av att ha ett läge i ett storstadsområde – men det gäller att inte slä sig till ro. Bra kan alltid bli bättre.”

Foto: Peter Holgersson

Catharina Fredriksson (S), kommunstyrelsens ordförande och Hans Rainer, näringslivschef tar Oxelösund framåt med hjälp av dialog, service och information.

RAKETFART för Oxelösund

Årets raket är Oxelösund. På bara ett år lyckas de förflytta sig från bottenskiktets 264:e plats till 134!

– Vi har börjat prata med företagen och förstått hur viktiga de är. Dialogen har fördjupats under året och med den kommer förståelsen för varandra, säger kommunstyrelsens ordförande Catharina Fredriksson (S).

De senaste åren har socialdemokratiskt styrda Oxelösund tagit ett medvetet strategiskt beslut att lyfta företagsklimatet. Under en period var kommunen inte tillräckligt engagerad i småföretagens utveckling och man insåg att något drastiskt behövde göras.

Den då nye näringslivschefen Hans

Rainer, som även är vd för det regionala näringslivsbolaget Onyx, var orolig.

– Vi låg risigt till och kände att så här kan vi inte ha det. Vi måste ha nöjda företag – det är viktigt för hela kommunen.

2012 antog kommunstyrelsen ett handlingsprogram för att förbättra företagsklimatet.

– Vi samlade in synpunkter från företagen och bildade en referensgrupp där vi

gemensamt satte upp punkter som senare blev till ett näringslivsprogram med tydliga mål. Det fungerade som styrande dokument hos kommunledningen och bröts sedan ner till en operativ handlingsplan med ett antal delområden, säger Hans Rainer.

Det är fortfarande handlingsplanen man arbetar efter, med referensgruppen som viktig sidekick en gång i halvåret. ►

Foto: Peter Holgersson

► – De ger oss en indikation om vi arbetar åt rätt håll eller inte. Företagen måste känna sig positiva till hur det ligger till.

OXELÖSUND HAR SATSAT hårt på service och information. Framför allt har en fördjupad dialog gjort succé på orten. Idag är kommunchef, kommunalråd, oppositionsråd och näringslivschefen ute och träffar företagen regelbundet – utan att för den skull protokollföra samtalen.

– Politikerna har insett att det behövs ett bredare näringsliv. Det går inte att luta sig tillbaka på SSAB, menar Hans Rainer.

Han får medhåll av Catharina Fredriksson, kommunstyrelsens ordförande i Oxelösund. Efter rankinglanseringen 2011 smällde startskottet för det som skulle mynna ut i en rad olika omändningar.

– Vi insåg att vi verkligen måste göra något, vi låg i bottenskiktet. Egentligen är det enkelt. En kommun behöver en sund ekonomi och ett näringsliv som trivs på orten så att fler arbetstillfällen skapas och möjliggör byggandet av bostäder, säger Catharina Fredriksson.

Hon menar att företagsklimatet har en viktig betydelse och att företagsfrågorna allt oftare hamnar högre på mötesagendan.

– Dialog och information är A och O. Och då menar jag dialog åt båda håll. Att inte bara förstå företagets villkor, utan också att företagen ska ha förståelse för

de krav som ställs på oss vad gäller hinder i form av exempelvis lagstiftning och rättssäkerhet som vi måste ta hänsyn till i olika processer.

Hur sprider ni informationen?

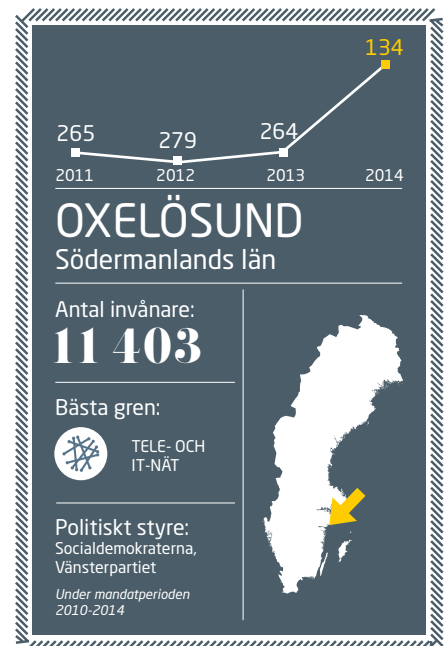
– I form av nyhetsbrev en gång i månaden. Vi anordnar även företagsluncher varje månad med aktuella frågor. De har verkligen vuxit i popularitet. Att ge kontinuerlig information är viktigt. Med tanke på att Oxelösund är en liten kommun blir dialogen också enklare när väl kontakterna har knutits, säger Catharina Fredriksson.

MEN ALLRA VIKTIGAST nu när dialogen är igång är att se till att förverkliga de visioner man målar upp.

– Om man ställer frågan måste man vara beredd på att ta hand om svaret – och att göra något åt det. Småsaker som kanske inte är stora för oss kan vara jätteviktiga ur en företagares perspektiv. Vi stämmer av och återkopplar: vem har tagit hand om frågan, och har det löst sig, eller har det kommit fram hinder på vägen? Vi är mycket noga med att återkoppla under processen, påpekar Catharina Fredriksson.

Hon har på nära håll sett hur förändringens vindar blåst genom den sörmänskliga bruksorten.

– Både politiker och tjänstemän tar sig numera tid att komma till olika möten. Inte för att de måste – utan för att de vill.

"Kommunen har insett att det finns mer än bara storföretag på orten."
Patrik Johansson, Scanlog.

Ella Alshaer (sittande), driver Ghastoun tillsammans med partnern Ghassan Bandar (stående).

Foto: Peter Holgersson

Foto: Peter Holgersson

Så tycker företagen:

Robert Wessberg, Infotavla

"Företagen har blivit stolta ambassadörer"

Förr var Oxelösunds kommun stelbent, fyrkantig och slapp i kommunikationen. Nu har kommunens förändrade inställning i kombination med företagets förändrade attityd påverkat resultatet på bruksorten.

Det konstaterar Robert Wessberg, vd för Infotavla som producerar verktyg för budskapsproduktion.

– Idag, när vi har börjat prata samma språk, är vi en viktig kraft. Företagen har blivit stolta ambassadörer, menar han.

Robert Wessberg brinner för näringslivsfrågor, bland annat i egenskap av ordförande i MINO (Marknadsföreningen i Nyköping och Oxelösund), och har varit en drivande kraft från näringslivets håll.

– Vi nätverkar, har byggt upp ett koncept med frågor och för ut det till andra i Oxelösund. Företagen har skapat en bra dialog och relation sinsemellan. Vi vet att "all business is local business".

Robert Wessberg räknar med att kommunen gör sitt jobb, att tjänstemännen ser till att snabba på processerna vad gäller handläggning av till exempel bygglovsärenden.

– Än så länge är handlingsplanen en tom fotbollsplan. Ska vi gå framåt i rankingen så ställer det större krav även på kommunen. Nu gäller det att få fart på bollarna och visa att vi verkligen kan lira i den här serien.

Patrik Johansson, Scanlog

"Det är oerhört viktigt att tjänstemännen ser alla företag"

– Numera jobbar kommunen aktivt, de lyssnar på det vi har att säga och visar en allt större förståelse.

Det menar Patrik Johansson på speditions- och logistikföretaget Scanlog, som assisterar fartygen och är rederiernas ombud i SSAB:s och Oxelösunds hamn.

– Det märks att det har skett förändringar. Oxelösunds politiker har tidigare haft en bruksmentalitet: "Vi behöver inte anstränga oss, vi har ju SSAB som genererar arbetstillfällen", men där har man verkligen tänkt om. Det är oerhört viktigt att tjänstemännen ser alla företag, säger han.

Patrik Johansson upplever att förändringsarbetet resulterat i skapandet av fler mötesplatser.

– Det arrangeras bland annat företagsluncher. Det handlar kanske inte om frågor som rör kommunen, men fungerar som ett forum för oss småföretag där vi sitter och pratar en gång i månaden.

Att även tjänstemän och politiker deltar på mötena är ett extra plus, enligt Patrik Johansson.

– Det märks att de har jobbat på åt rätt håll, och att de har insett att det finns så mycket mer än bara ett storföretag på orten.

Ella Alshaer, Ghastoun

"Man ska känna sig välkommen när man kommer till Oxelösund"

Ella Alshaer driver Ghastoun, som förutom att vara en traditionell frisörsalong även gör hembesök hos dem som av olika anledningar inte kan ta sig till salongen. Enligt henne är god service ett nyckelord på flera olika sätt.

– Man ska känna sig välkommen när man kommer till Oxelösund. Om man trivs här sprider sig ordet och vi får nya kunder. Samma sak är det med företagsklimatet. När ett företag kommer hit och etablerar sig vill vi ha samma bemötande från kommunens håll. Vi är ju deras kunder, säger Ella Alshaer.

9 TIPS till nya politiker

Det är valår!

Många nya politiker kommer snart få ett stort ansvar – även för näringslivsfrågor. Vi lät några företagare ge **sina bästa tips**.

LÄS MER OM
hur Helsingborgs
kommun jobbar
med bygglov
på sidan 38.

Patrik Johansson
Listermacken AB,
Sölvesborgs kommun

”Det viktigaste för en nyvald politiker att tänka på är att **det ska vara enkla regler för att nyanställa** och säga upp medarbetare. Det är också viktigt att lönekostnaderna hålls på en rimlig nivå och att den lägre kostnaden för sociala avgifter som gäller ungdomar blir bestående. Det bör vara så enkelt som möjligt att driva företag och att ta kontakt med myndigheter.”

Solveig Sunnebo
Helianthus AB,
Stockholms kommun

”Jag tycker att **upphandlingar ska baseras på kvalitet och inte på pris** - det gäller inte bara välfärden. LOV (Lag om valfrihetssystem) borde vara en självklarhet som kunden ska ha möjlighet att välja. Sjuklönerna, som är ett gissel för oss med många kvinnor anställda, är viktiga. Kanske borde det differentieras eller ändras för alla. Det är också viktigt att lika förutsättningar råder för både män och kvinnor vad det gäller att driva företag i branscher där vi verkar.”

Mattias Wikner
Persåsen Upplevelser
AB, Bergs kommun

”Det är viktigt att minska byråkratin kring företagandet. Det största ansvaret för detta ligger hos kommunerna. **De måste förbättra det krångliga och besvärliga med bland annat bygglov.** Om lagstiftningen ställer till det bör näringsliv och kommun tillsammans arbeta för en förändring.

Christopher Moberg
Hydroware Elevation
Technology AB,
Växjö kommun

”Det absolut viktigaste för att skapa ett bra företagsklimat är att **börja med företagsbesök för att kunna bilda sig en egen uppfattning hur klimatet hos företagen ser ut.** Det krävs att politikerna ringer till bygdens företag och bokar tider för att kunna åka ut och lyssna, se, analysera och lära. Det är också viktigt att ha en diskussion med företagen hur man gemensamt kan stärka banden.”

KOMMUNPOLITIKERS ATTITYDER

Faktorn beskriver hur företagarna upplever kommunpolitikernas attityder till företagande. Politikernas syn på och samarbete med näringslivet är en avgörande faktor för det lokala företagsklimatet.

Kommun-
politikernas
attityder till
företagande

1. Trosa
2. Markaryd
3. Vellinge
4. Habo
5. Gnosjö

Klättrare

1. Vingåker
2. Ekerö
3. Ljungby
4. Katrineholm
5. Oxelösund

3

Kåre Johansson
Scandic designhotell i Värnamo AB, Värnamo kommun

"Bland det viktigaste för en ny politiker är att **begränsa kommuners osunda konkurrens med näringslivet**. Det är ett stort problem idag och om man begränsar detta finns en stor möjlighet att skapa fler jobb i Sverige. Det som krävs är att kommunerna lär sig att hålla sig på sin planhalva och låter företagen spela på sin."

4

Elisabeth Moglia
Elisabeths Ost och Delikatesser AB, Enköpings kommun

"Det är viktigt att kommunicera. **Bjud in till samtal med olika typer av företagare**, i allt från större grupper till samtal mellan fyra ögon. Jobba med att ta reda på vad företagen behöver för att kunna driva sin verksamhet. "Agera" är ett nyckelord. Det är politiker som ger förutsättningarna och företagarna som till slut verkställer."

5

Jeanet van Dam
Kopparbergs Robot-Teknik AB, Örebro kommun

"Det finns några punkter som jag tycker nyvalda politiker ska tänka extra på. Att se över och anpassa reglerna för arbetsgivare och anställda är en. **En annan viktig punkt handlar om ungdomarna**. Politiker bör jobba tydligare för att få ut dem i arbetslivet efter skolan och få dem att förstå vad som krävs inom näringslivet."

8

Tommy Lundström
Autotech Teknik-information AB, Skellefteå kommun

"Politikerna borde börja **arbeta för en förändrad attityd till framgång och vinst i våra företag**. Debatten som råder idag gällande vinster i vård, skola och omsorg har en tendens att klinga alldeles för negativt i många öron. Ett huvudsyfte med företagande är ju att generera vinst till ägarna som antingen kan användas till expansion och värdebyggande eller bli ränta på insatt kapital. Företagande utan vinst skapar varken nya jobb eller skattemedel till vård, skola och omsorg."

9

Gustav Paringer
Aptum AB, Umeå kommun

"Det viktigaste för en nyvald politiker är att vara medveten om att det är i de privata företagen som det skapas resurser för att bygga upp välfärden i Sverige. Alla insatser som bidrar till att nya företag skapas och att befintliga företag växer gynnar kommunen och dess invånare. **En viktig fråga är vad som händer när kommuner själva konkurrerar med privata företag**. Jag tycker varje nyvald politiker ska ställa sig frågan om vad som kan minimera detta. Det tror jag både skapar nya företag och ger fler arbetstillfällen – och därmed mer pengar att fördela."

En av enkätfrågorna i den senaste undersökningen av företagsklimatet var vilket betyg man ger kommunpolitikernas attityder till företagande. 1 = Dåligt och 6 = Utmärkt.

Grafen visar det genomsnittliga betyget som svenska politiker och företagare ger i den senaste enkätundersökningen.

Härryda TAR SAMLAT GREPP

Härryda kommun har tagit krafttag för att ge sina tjänstemän samma professionella inställning i sina företagskontakter. Med hjälp av workshops och en kommande intensivutbildning får alla chansen att skaffa sig gemensamma riktlinjer och attityder.

SKL:s utbildning för kommuner som vill förbättra sina företagskontakter, "Förenkla – helt enkelt", i all ära. Men inom Härryda kommun har man gjort sin egen variant för att anpassa innehållet till sin egen situation.

– Det är en toppenbra utbildning kring företagskontakter som vi inspirerats mycket av. Men vi har våra speciella utmaningar som vi vill fokusera på, säger näringslivschefen Jessica Waller.

Kommundirektören Karina Djurner säger att en av de största utmaningarna för Härryda kommun är att få tjänstemännen att se varje ärende från företagets synvinkel.

– Vi har haft stort fokus på bemötande, inom hela kommunen, de senaste åren och ägnat de flesta utbildningsdagar åt temat. För ett par år sedan införde vi särskilda workshops för enbart de tjänstemän som har mycket företagskontakter, berättar Karina Djurner.

Och det verkar ha varit ett lyckat grepp. Kommunen kliver upp från 3,77 till 4,0, vilket är nivån för bra, på enkätfrågan om hur företagen uppfattar tjänstemännens attityder till företagande.

Foto: Anna Sigvardsson

Att ha både serviceansvar och samtidigt bedriva myndighetsutövning är en utmaning enligt Jessica Waller, näringslivschef i Härryda.

byråkraten" och vid ett annat tillfälle fick de medverkande ett case att jobba med.

– Caset handlade om ett ärende där ett företag skulle starta en konferensanläggning. I verkligheten innebär det många kontakter med kommuner kring tillstånd och annat, berättar Jessica Waller.

Britt-Marie Bruun, som jobbar på socialtjänsten inom Härryda kommun, är en av de tjänstemän som medverkat på dessa workshops.

– När vi satte oss ner och arbetade med det påhittade caset insåg vi att vi faktiskt tänker ganska olika inom våra verksamheter. Vi har olika bakgrund och erfarenheter som vi utgår från. Jag tycker det är värdefullt att ägna tid åt att se över bemötandet inom kommunen, och fundera kring hur vi kan bli mer samspelade.

Nu ser Britt-Marie Bruun fram emot nästa workshop som kommer innehålla ett besök på Landvetter flygplats vars säkerhetskontroll vunnit pris för sin service och sitt bemötande.

– Dessutom planeras det en tredagars utbildning längre fram, vilket jag tycker låter jättebra. Det känns viktigt att prioritera dessa frågor, säger Britt-Marie Bruun.

BÅDE KARINA DJURNER OCH JESSICA WALLER

poängterar att ett av de viktigaste syftena med dessa workshops är att skapa en röd tråd, gemensamma riktlinjer, för hur kommunens tjänstemän bemöter näringslivet. Att ha både ett serviceansvar och samtidigt bedriva myndighetsutövning kan ibland vara en knivig situation.

Vid ett tillfälle bjöd man in Göran Goldkuhl, professor i informatik, som föreläste kring begreppet "Den empatiska

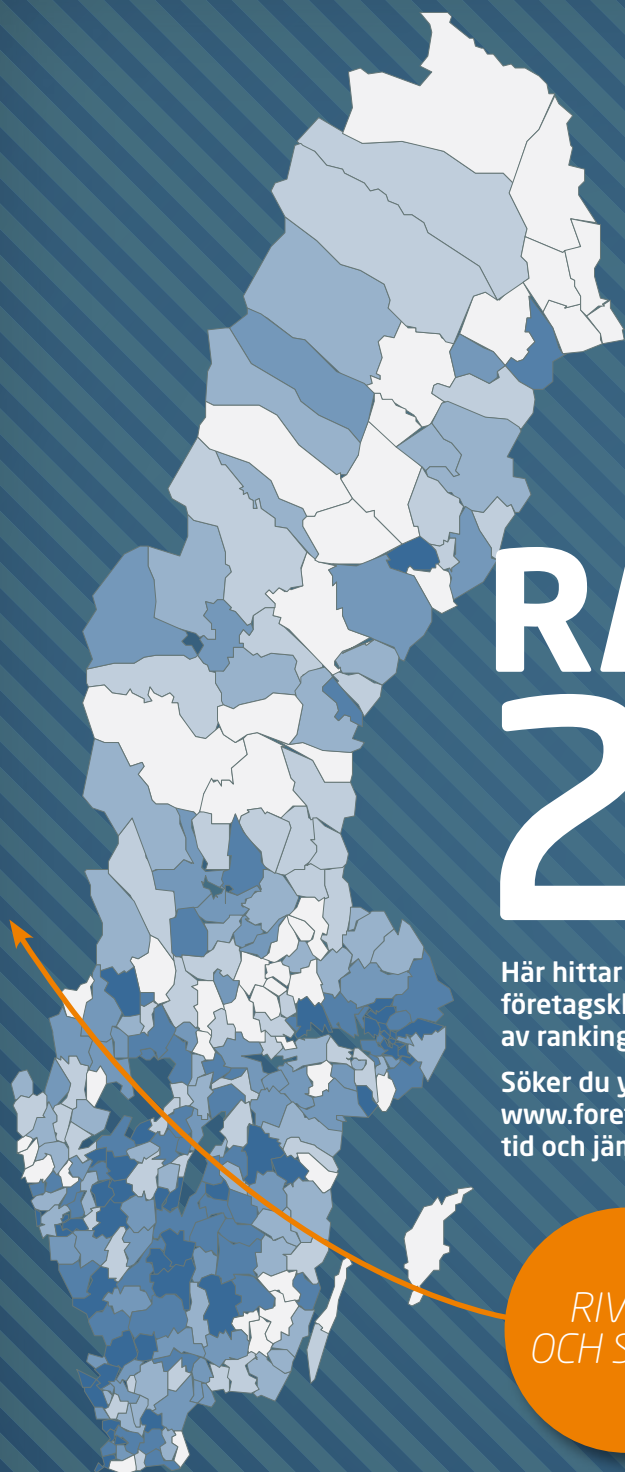

Britt-Marie Bruun, socialtjänsten

Karina Djurner, kommundirektör

Foto: Anna Sigvardsson

RANKING 2014

Här hittar du information om rankingen av kommunernas företagsklimat; allt från topplistor till hur de olika delarna av rankingen viktas.

Söker du ytterligare information? Gå in på www.foretagsklimat.se. Där kan du se utvecklingen över tid och jämföra din kommuns resultat med andras.

RIV UT
OCH SPARA

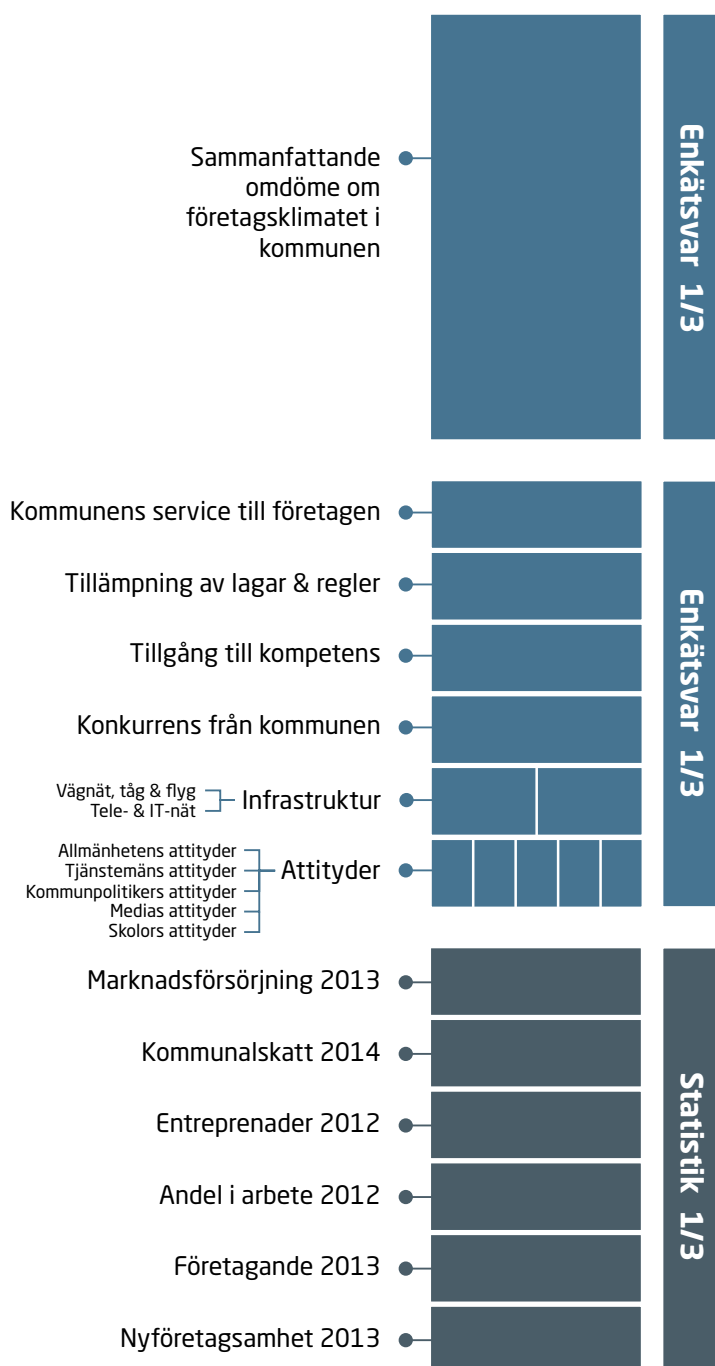
HUR FUNGERAR RANKINGEN? All information om hur rankingen är gjord, vilka frågor som ingår och hur många som har svarat finns på sida 18.

VAD RANKAR VI? Två tredjedelar av rankingen är enkätsvar och en tredjedel är statistik. Läs mer om de olika faktorerna på sidorna 19-21.

DEM ÅR BÄST? Hela rankinglistan finns givetvis här. Dessutom kan du se var din kommun placerat sig i de olika delfrågorna. Listorna hittar du på sidan 22 och framåt.

Fakta om enkät och ranking

Rankingens olika delar

VAR FINNS SVERIGES BÄSTA FÖRETAGSKLIMAT?

Varje år presenterar Svenskt Näringsliv en ranking av det lokala företagsklimatet. Den baseras på resultatet av en företagarenkät samt statistiska faktorer.

ÅRETS RANKING BYGGER PÅ enkätsvar från cirka 30 800 företagare. Undersökningen genomfördes i slutet av 2013 av Demoskop på uppdrag av Svenskt Näringsliv. Enkäten skickades till 150 företagare per kommun i kommuner med färre än 10 000 invånare och färre än 450 arbetsställen, till 200 företagare per kommun i kommuner med mindre än 1 200 arbetsställen och färre än 50 000 invånare, till 400 företagare per kommun i kommuner med fler än 1 200 arbetsställen och fler än 50 000 invånare, till 600 företagare i Malmö och Göteborg samt till 1 200 företagare i Stockholm. Svarsfrekvensen var 48 procent. Resultaten från samtliga kommuner redovisas på www.foretagsklimat.se.

Rankingen innehåller totalt 18 faktorer som viktas olika tungt. Tolv av faktorerna är enkätsvar och sex stycken beskriver strukturella förutsättningar för företagande i kommunerna. Dessa sex statistikfaktorer bestäms från SCB och UC.

SVERIGES 290 KOMMUNER RANGORDNAS efter varje faktor. Den kommun som exempelvis har den bästa servicen till företag får 290 poäng, den med näst bäst får 289 poäng och så vidare. Kommunen med lägst betyg får 1 poäng.

Varje faktor ges en artondelns vikt i rankingen utom det sammanfattande omdömet som utgör 1/3 av rankingen. Vissa faktorer består av delfrågor, där multipliceras varje delfråga med 0,2 vilket gäller för de fem attitydfrågororna och 0,5 vilket gäller för de två infrastrukturfrågororna. Tyngst i rankingen väger det sammanfattande omdömet. Kommunens poäng multipliceras i det fallet med sex. Poängen för respektive fråga adderas till en totalranking där den kommunen med högst poäng hamnar på första plats.

Här är rankingfaktorerna:

DE KOMPLETTA RANKINGLISTORNA HITTAR DU PÅ FORETAGSKLIMAT.SE

SAMMANFATTANDE OMDÖME

(utgör 1/3 av rankingen)

Vad är ett bra företagsklimat? Vi anser att de som är bäst lämpade att svara på den frågan är företagen själva. Det är därför frågan om det sammanfattande omdömet av företagsklimatet i kommunen väger

tungt i Svenskt Näringslivs ranking. Företagarna får utifrån sina egna preferenser ange hur bra de upplever att företagsklimatet i kommunen är.

TOPP 5

1. Trosa
2. Habo
3. Markaryd
4. Gnosjö
5. Vellinge

KLÄTTRARE

1. Oxelösund
2. Ale
3. Vingåker
4. Ekerö
5. Tidaholm

KOMMUNENS SERVICE TILL FÖRETAGEN

(utgör 1/18 av rankingen)

Kommunens service till företagen handlar framför allt om bemötande och handläggningstider. Det har betydelse för företagets etablering och expansion.

Kommunens service är starkt förknippad med hur företagarna upplever företagsklimatet i sin helhet.

TOPP 5

1. Trosa
2. Essunga
3. Gnosjö
4. Habo
5. Sunne

KLÄTTRARE

1. Vingåker
2. Torsby
3. Katrineholm
4. Oxelösund
5. Ekerö

TILLÄMPNING AV LAGAR OCH REGLER

(utgör 1/18 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna ser på kommunens tillämpning av lagar och regler. Tillämpningen handlar om effektivitet i ärendehantering, förståelse för

företagets ärende och återkoppling om vilka möjligheter som finns om företagets första ansökan inte går igenom.

TOPP 5

1. Essunga
2. Vellinge
3. Gnosjö
4. Habo
5. Trosa

KLÄTTRARE

1. Perstorp
2. Ekerö
3. Bromölla
4. Hörby
5. Katrineholm

TILLGÅNG TILL KOMPETENS

(utgör 1/18 av rankingen)

Tillgången på arbetskraft med relevant kompetens är en faktor som i stor utsträckning påverkar företagets möjligheter att växa. Enligt Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät misslyckas företag med en

av fem rekryteringar. Den enskilt största förklaringen till företagets svårigheter att rekrytera är brist på personer med rätt yrkeserfarenhet.

TOPP 5

1. Lund
2. Salem
3. Mullsjö
4. Munkfors
5. Götene

KLÄTTRARE

1. Oxelösund
2. Säter
3. Ragunda
4. Gnesta
5. Ystad

KONKURRENS FRÅN KOMMUNEN

(utgör 1/18 av rankingen)

Frågan beskriver i vilken utsträckning företagen anser att kommunens verksamheter tränger undan privat näringsverksamhet.

TOPP 5

1. Vellinge
2. Gnosjö
3. Habo
4. Mullsjö
5. Bjurholm

KLÄTTRARE

1. Nora
2. Ale
3. Perstorp
4. Oxelösund
5. Borgholm

INFRASTRUKTUR

(utgör 1/36 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna uppfattar vägnätet samt tåg- och flygförbindelserna i kommunen. För företagen är infrastrukturen en avgörande fråga eftersom den

påverkar leveranser, tillgång till kunder och personal.

TOPP 5

1. Ale
2. Mjölby
3. Skurup
4. Sundbyberg
5. Landskrona

KLÄTTRARE

1. Markaryd
2. Motala
3. Trollhättan
4. Vänersborg
5. Emmaboda

TELE- OCH IT-NÄT

(utgör 1/36 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna uppfattar tele- och it-nätet i kommunen. För de flesta företag är det en självklarhet att snabbt och enkelt kunna kommunicera med omvärlden.

TOPP 5

1. Umeå
2. Tranås
3. Landskrona
4. Upplands Väsby
5. Sundbyberg

KLÄTTRARE

1. Vättersborg
2. Grästorp
3. Emmaboda
4. Älvsbyn
5. Lessebo

ALLMÄNHETENS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagen upplever allmänhetens attityder till företagande. Allmänhetens inställning till och kunskaper

om företagande har stor betydelse för det lokala företagsklimatet.

TOPP 5

1. Vellinge
2. Danderyd
3. Öckerö
4. Habo
5. Vara

KLÄTTRARE

1. Mark
2. Färgelanda
3. Vänersborg
4. Krokom
5. Oxelösund

TJÄNSTEMÄNS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna upplever de kommunala tjänstemännens attityder till företagande. Det kan handla om bygglov, serveringstillstånd eller andra frågor. Hur tjänstemännen agerar har en viktig

betydelse för hur enkelt det är att starta, driva och utveckla företag i kommunen. Det är viktigt att även de tjänstemän som inte direkt arbetar med att serva företagen inser att de också påverkar företagsklimatet.

TOPP 5

1. Trosa
2. Essunga
3. Gnosjö
4. Vellinge
5. Timrå

KLÄTTRARE

1. Ekerö
2. Oxelösund
3. Katrineholm
4. Ystad
5. Ljungby

KOMMUNPOLITIKERS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna upplever kommunpolitikernas attityder till företagande. Politikernas syn på och samarbete

med näringslivet är en avgörande faktor för det lokala företagsklimatet.

TOPP 5

1. Trosa
2. Markaryd
3. Vellinge
4. Habo
5. Gnosjö

KLÄTTRARE

1. Vingåker
2. Ekerö
3. Ljungby
4. Katrineholm
5. Oxelösund

MEDIAS ATTITYDER

(1/90 av rankingen)

Faktorn visar hur företagarna upplever medias attityder till företagande. Media speglar samhället och har möjlighet att i stor utsträckning påverka bilden av det lokala näringslivet. Att visa en ensidigt negativ bild

av företag och företagande skapar ett klimat där färre vill starta och driva företag. Genom att lyfta fram framgångsrika företagare skapas också förebilder för unga människor som går i tankar om att starta företag.

TOPP 5

1. Vara
2. Sunne
3. Ale
4. Öckerö
5. Trosa

KLÄTTRARE

1. Sjöbo
2. Oxelösund
3. Sorsele
4. Katrineholm
5. Flen

SKOLORS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn visar hur företagarna upplever skolans attityder till företagande. Eftersom dagens unga både är morgondagens arbetstagare och arbetsgivare är det viktigt

att skolan förmedlar kunskap om näringslivet och företagande.

TOPP 5

1. Ätvidaberg
2. Vellinge
3. Vansbro
4. Mullsjö
5. Habo

KLÄTTRARE

1. Vänersborg
2. Grums
3. Forshaga
4. Landskrona
5. Storuman

MARKNADSFÖRSÖRJNING

(utgör 1/18 av rankingen)

Marknadsförsörjning visar hur stor andel av löneinkomsterna som kommer från företag, föreningar och stiftelser. Marknadsförsörjningen kan ses som ett beskrivande

mått på det lokala näringslivets vitalitet och omfattning.

Källa: SCB

TOPP 5

1. Danderyd
2. Sollentuna
3. Nacka
4. Täby
5. Lidingö

KLÄTTRARE

1. Trollhättan
2. Nordmaling
3. Grästorp
4. Ludvika
5. Jokkmokk

KOMMUNALSKATT

(utgör 1/18 av rankingen)

Den skattesats som används i Svenskt Näringslivs ranking är kommunal- och landstingsskatt. Skatten påverkar företagsklimatet på flera sätt. Kommunalskatten har störst påverkan på människors privat-

ekonomi. Den påverkar möjligheterna till att bygga det kapital som krävs för att starta företag. För redan existerande företag är det också viktigt att den lokala köpkraften är så stark som möjligt. Källa: SCB

TOPP 5

1. Vellinge
2. Kävlinge
3. Solna
4. Stockholm
5. Danderyd

KLÄTTRARE

1. Färgelanda
2. Värmdö
3. Norrtälje
4. Eskilstuna
5. Mark

ENTREPRENADER

(utgör 1/18 av rankingen)

Entreprenader visar andelen av den kommunala verksamheten som genom upphandling eller direktupphandling köps in från privata företag, föreningar och stiftelser, mätt i

kronor av kommunens totala omsättning. Genom att upphandla varor och tjänster undviks osund konkurrens från kommunen och näringslivet stärks. Källa: SCB

TOPP 5

1. Täby
2. Solna
3. Vellinge
4. Danderyd
5. Upplands Väsby

KLÄTTRARE

1. Hallstahammar
2. Tjörn
3. Surahammar
4. Färgelanda
5. Kiruna

ANDEL I ARBETE

(utgör 1/18 av rankingen)

Faktorn visar andelen förvärvsarbetande personer av samtliga invånare i en kommun. Har kommunen ett bra företagsklimat är det lättare att starta och driva företag.

Det skapar fler företag och i sin tur fler arbetstillfällen.

Källa: SCB

TOPP 5

1. Kiruna
2. Solna
3. Sundbyberg
4. Stockholm
5. Knivsta

KLÄTTRARE

1. Malå
2. Sorsele
3. Älvsbyn
4. Jokkmokk
5. Leksand

FÖRETAGANDE

(utgör 1/18 av rankingen)

Statistiken över företagande visar antalet företag per 1 000 invånare. För att inte vilande företag eller företag med mycket

liten verksamhet ska påverka resultatet bygger siffrorna på antal företag med minst en anställd.

Källa: SCB

TOPP 5

1. Åre
2. Stockholm
3. Danderyd
4. Malung-Sälén
5. Båstad

KLÄTTRARE

1. Svenljunga
2. Laxå
3. Dorotea
4. Emmaboda
5. Eda

NYFÖRETAGSAMHET

(utgör 1/18 av rankingen)

De individer som innehar F-skattsedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag, är vd eller styrelseordförande i ett aktivt aktiebolag räknas som "företagsamma". De som senaste

året blivit "företagsamma" bedöms som "nyföretagsamma". Faktorn beskriver nyföretagsamma personer per 1 000 invånare i kommunen.

Källa: UC AB

TOPP 5

1. Danderyd
2. Lidköping
3. Täby
4. Nacka
5. Stockholm

KLÄTTRARE

1. Bjurholm
2. Dorotea
3. Laxå
4. Perstorp
5. Boxholm

Hjälpa andra?

PÅ FORETAGSKLIMAT.SE KAN DU SOM ÄR ANSVARIG FÖR NÄRINGSLIVSFRÅGOR själv lägga in information om vad din kommun gör för att förbättra företagsklimatet. Har ni hittat en bra form för era företagsbesök eller har ni en upphandlingspolicy ni tycker fungerar riktigt bra? Lägg då in den

informationen på kommunens sida på foretagsklimat.se. Samtidigt som ni visar vad ni gör för företagsklimatet kan ni hjälpa andra kommuner att hitta bra sätt att jobba vidare för ett bättre företagsklimat.

www.foretagsklimat.se/insatser

RANKING 2014

	Ranking 2014	Förändring från 2013	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attritvder	Tjänstemäns attritvder	Kommunpolitikers attritvder	Medias attritvder	Skolans attritvder	Marknadsförörjning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyöretagsamhet
Solna	1	0	24	23	20	16	49	74	10	9	20	15	49	60	17	3	2	2	10	10
Sollentuna	2	3	19	22	18	23	23	20	6	37	32	30	87	52	2	10	7	45	38	9
Upplands Väsby	3	10	21	21	14	24	38	8	4	58	23	9	19	48	10	39	5	22	115	25
Trosa	4	-1	1	1	5	81	6	35	143	6	1	1	5	6	44	78	41	54	39	40
Vellinge	5	-3	5	8	2	46	1	39	186	1	4	3	12	2	32	1	3	183	70	6
Nacka	6	-2	35	32	44	110	52	111	44	25	12	26	42	40	3	14	6	25	16	4
Danderyd	7	1	39	60	47	7	12	17	31	2	30	21	18	13	1	5	4	244	3	1
Ängelholm	8	3	23	24	34	33	41	10	11	20	58	46	51	15	86	11	60	84	53	101
Häröyda	9	0	12	13	11	65	29	36	118	19	17	19	54	43	21	53	91	15	205	46
Laholm	10	-4	9	7	24	32	44	71	166	23	10	14	45	10	108	30	47	110	75	79
Habo	11	-4	2	4	4	8	3	14	7	4	6	4	15	5	59	207	52	9	213	179
Täby	12	6	58	106	61	56	15	114	62	16	50	39	73	22	4	8	1	64	9	3
Värgärda	13	1	15	15	53	14	72	62	56	28	11	13	9	9	68	96	155	31	156	66
Höganäs	14	3	26	46	24	35	48	43	77	14	28	20	91	27	91	12	57	214	85	30
Knivsta	15	34	28	52	86	31	127	12	69	32	40	32	80	150	25	80	43	5	175	11
Staffanörp	16	-1	11	39	23	155	7	96	122	67	31	40	65	74	51	7	15	100	249	39
Sundbyberg	17	-7	68	95	51	12	107	4	5	132	131	70	126	132	6	28	17	3	99	19
Lidingö	18	5	60	70	49	79	39	142	72	10	66	80	70	34	5	16	19	155	36	2
Mullsjö	19	32	16	30	15	3	4	52	36	18	37	23	20	4	70	170	80	105	227	172
Falkenberg	20	2	48	43	54	54	82	61	129	48	71	68	175	45	56	44	59	56	29	129
Sigtuna	21	12	45	97	70	97	118	38	138	71	59	56	90	81	14	81	33	50	44	43
Stockholm	22	19	70	139	163	19	141	88	27	61	136	103	177	204	8	4	9	4	2	5
Helsingborg	23	30	54	67	95	39	81	32	14	74	90	57	217	85	41	22	26	195	34	60
Växjö	24	-8	32	44	67	57	149	93	15	29	38	35	143	86	133	60	75	63	83	71
Sunne	25	7	6	5	13	25	17	115	73	8	8	7	2	12	203	201	226	114	59	122
Öckerö	26	41	49	73	93	18	44	145	83	3	94	87	4	28	63	64	56	62	172	55
Gnosjö	27	-15	4	3	3	247	2	151	105	7	3	5	69	61	20	215	171	14	17	282
Markaryd	28	-7	3	9	22	52	19	121	168	17	15	2	66	8	79	88	197	230	56	225
Tranås	29	-4	14	12	8	77	62	75	2	15	13	11	8	37	85	124	125	216	80	255
Partille	30	28	31	37	46	170	124	26	51	87	106	73	157	227	40	34	119	36	154	74
Upplands-Bro	31	-4	43	59	33	101	22	65	194	159	43	27	112	91	29	51	72	58	252	51
Kävlinge	32	-3	20	30	40	157	67	48	111	62	53	36	62	112	37	2	253	44	218	91
Vara	33	2	25	38	42	9	129	132	152	5	44	24	1	30	74	103	249	102	69	85
Linköping	34	14	41	56	65	17	181	31	12	98	100	84	123	191	87	22	18	142	166	127
Mölnödal	35	-4	92	68	56	34	133	55	26	59	112	114	107	102	31	42	84	10	65	72
Borås	36	23	46	53	63	44	217	117	89	24	45	49	11	18	73	87	79	72	97	96
Österåker	37	-3	78	135	148	123	60	166	106	54	87	71	56	154	13	17	8	28	64	24
Björholm	38	31	7	10	6	26	5	199	50	26	9	8	37	21	276	261	225	279	26	28
Västerås	39	37	67	71	81	111	112	100	21	66	64	60	108	50	50	38	24	121	92	113
Ätvidaberg	40	-10	22	27	52	66	40	160	81	30	27	16	64	1	122	126	42	162	184	246
Götene	41	-2	17	33	31	5	43	171	109	34	24	32	22	6	111	153	222	87	222	183
Grästorp	42	1	18	19	9	27	16	82	61	99	26	45	16	42	178	134	221	91	215	258
Tyresö	43	-17	81	118	74	148	84	60	119	53	103	91	100	53	19	45	23	38	157	32
Värnamo	44	-20	42	65	43	142	89	83	22	12	75	58	93	197	64	95	209	20	63	232
Hörby	45	17	63	48	98	58	96	124	130	43	73	85	167	152	105	35	83	73	171	52
Vaggeryd	46	-27	44	62	59	114	89	79	132	22	35	53	44	77	48	103	193	24	146	194
Lomma	47	17	96	143	72	45	8	123	172	50	117	89	24	110	35	9	32	150	193	7
Herrljunga	48	-20	59	45	55	126	14	80	84	38	82	66	24	20	67	194	137	81	195	106
Essunga	49	1	29	2	1	53	11	286	207	21	2	12	14	25	119	134	269	108	128	243

	Ranking 2014	Förändring från 2013	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförslörning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Jönköping	50	16	62	83	114	13	175	102	28	47	122	100	79	78	103	117	94	34	131	144
Sjöbo	51	45	80	50	116	117	75	176	87	65	83	47	88	119	101	47	113	92	100	48
Lekeberg	52	40	27	14	16	143	54	133	209	26	14	22	131	161	128	161	233	59	178	165
Eksjö	53	10	34	16	35	28	26	128	35	35	36	28	23	24	283	220	237	95	173	152
Mönsterås	54	1	8	6	10	179	25	205	124	71	7	6	168	127	138	145	278	154	228	134
Skövde	55	-1	53	90	115	21	211	41	30	79	119	76	80	149	173	72	132	23	167	137
Salem	56	-36	127	104	30	2	28	44	98	70	91	141	132	62	36	74	21	60	288	27
Timrå	57	8	10	11	39	133	94	11	41	181	5	10	31	82	151	198	173	158	271	230
Ekerö	58	72	108	138	110	94	123	274	259	36	96	98	75	130	12	41	13	27	37	12
Järfälla	59	-19	110	82	45	40	113	90	127	156	78	126	124	160	27	32	14	93	204	73
Karlstad	60	23	73	72	75	49	140	138	54	77	76	54	36	79	188	157	70	89	40	143
Ale	61	102	76	96	79	48	70	1	39	86	134	61	3	72	42	165	161	37	280	122
Kumla	62	-6	38	29	32	81	162	25	9	51	33	48	91	195	113	100	240	82	275	229
Vetlanda	63	-17	55	26	26	173	121	193	165	31	25	52	68	49	65	138	180	71	152	168
Enköping	64	-12	75	132	207	141	148	106	95	69	77	36	61	32	116	74	71	42	77	67
Lund	65	34	103	103	78	1	137	24	19	52	139	118	111	71	213	66	39	182	134	22
Stenungsund	66	4	117	175	92	11	130	54	47	88	226	186	144	116	28	144	116	19	57	37
Gislaved	67	20	65	81	87	158	74	214	141	11	116	42	60	55	33	199	172	40	58	226
Ydre	68	-30	57	47	7	243	9	282	243	96	17	41	58	101	209	103	149	117	24	184
Vallentuna	69	-1	137	189	122	93	63	108	140	55	166	101	86	127	7	32	11	6	135	49
Hammarö	70	-9	72	79	120	42	20	59	38	42	56	63	10	138	129	195	177	67	285	111
Håbo	71	31	100	85	163	249	44	22	102	71	170	119	49	88	24	114	101	17	148	69
Tjörn	72	29	95	119	204	55	165	188	142	40	124	82	21	33	66	96	107	32	93	50
Uppvidinge	73	-29	56	125	136	175	36	219	258	46	57	55	94	156	55	187	54	184	106	78
Tibro	74	-27	50	20	27	69	101	140	136	78	16	34	43	163	177	96	252	199	225	141
Lerum	75	33	123	176	135	29	50	40	182	75	183	116	139	96	39	56	55	30	220	53
Kristinehamn	76	2	36	18	28	62	115	15	42	84	21	79	6	36	245	237	135	262	160	264
Osby	77	-41	52	98	69	78	66	28	163	39	102	78	89	75	82	109	236	211	153	233
Munkfors	78	8	13	25	12	4	37	180	34	171	29	36	53	68	230	242	189	281	266	285
Lidköping	79	25	61	63	137	9	201	225	55	44	138	128	17	14	194	72	264	53	110	156
Varberg	80	-20	102	171	180	41	185	120	91	102	197	124	221	158	60	17	68	21	67	149
Hallstahammar	81	0	33	17	17	205	160	72	68	91	19	18	76	109	131	132	97	252	247	272
Vansbro	82	-5	30	34	19	229	24	276	206	49	22	17	32	3	196	269	114	215	52	276
Rättvik	83	28	64	51	77	144	42	118	132	64	55	50	85	11	271	215	216	237	25	34
Ljungby	84	67	74	41	90	140	134	203	167	133	39	69	248	89	112	128	158	41	181	120
Luleå	85	-3	66	49	73	147	237	66	8	104	120	51	150	70	198	130	183	33	139	178
Askersund	86	-6	51	28	21	131	56	240	179	95	34	59	114	133	154	153	191	160	144	266
Haninge	87	-15	119	123	100	160	199	103	160	150	101	95	120	136	22	62	27	39	163	54
Töreboda	88	-4	47	66	82	138	32	131	151	13	47	25	7	106	219	100	273	223	198	154
Aneby	89	-32	84	116	101	109	68	167	149	99	70	72	258	242	106	195	242	35	68	109
Nässjö	90	7	69	42	57	64	130	6	23	139	65	115	235	104	155	210	208	137	206	193
Malmö	91	-17	132	108	156	37	205	19	13	155	152	129	142	95	80	49	46	274	48	23
Ystad	92	33	129	130	172	38	132	47	20	108	130	136	82	59	205	20	92	123	49	118
Halmstad	93	17	121	146	193	20	164	56	49	116	187	133	216	114	168	21	85	88	84	114
Norrtilje	94	-6	145	120	130	190	58	186	231	129	74	75	174	220	47	58	12	120	43	36
Ödeshög	95	-2	79	40	38	214	86	208	137	112	51	29	209	17	153	94	169	178	149	201
Mjölby	96	-23	91	69	124	106	213	2	16	177	110	108	171	87	89	121	181	97	176	205
Gnesta	97	-2	105	109	159	116	96	210	254	81	92	89	59	139	90	157	45	90	168	90
Tranemo	98	9	113	129	104	113	72	162	273	33	125	113	24	31	53	52	220	49	199	132

RANKING 2014

	Ranking 2014	Förändring från 2013	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförslörning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Leksand	99	25	104	131	194	71	34	149	201	45	144	94	33	16	185	215	159	139	60	38
Säter	100	37	101	88	62	60	35	144	199	107	63	62	204	125	227	270	108	52	186	145
Älvsbyn	101	16	37	36	103	212	231	107	53	126	48	65	147	113	201	125	272	177	90	274
Sävsjö	102	-57	87	94	99	195	61	152	63	88	111	105	46	46	136	176	174	140	143	209
Huddinge	103	-3	169	149	113	112	221	95	78	164	161	167	185	162	18	69	29	47	98	18
Ulricehamn	104	-25	88	191	215	122	155	196	174	125	159	155	269	102	69	86	127	68	96	142
Karlsborg	105	14	89	89	118	73	27	237	37	68	185	127	74	72	290	109	156	122	217	198
Ljusnarsberg	106	16	71	78	68	96	121	30	29	104	108	104	104	19	239	121	95	288	237	289
Nyköping	107	-13	133	100	168	67	227	70	43	103	121	122	164	23	135	91	48	125	102	155
Dals-Ed	108	-37	40	55	48	241	13	232	236	76	41	31	41	120	236	286	218	232	104	221
Örkelljunga	109	7	85	57	76	51	78	197	191	83	61	83	255	39	107	5	255	240	245	277
Kungsbacka	110	-73	151	202	241	89	252	85	173	63	250	181	103	107	26	53	63	29	55	20
Mora	111	33	99	110	124	123	156	137	92	90	68	138	169	92	228	273	81	116	61	148
Åre	112	-7	128	182	191	162	33	238	275	80	162	161	179	257	76	214	195	7	1	15
Årjäng	113	-15	86	145	227	218	44	254	228	60	169	117	57	94	94	237	30	282	41	119
Sorsele	114	-11	98	54	64	238	31	263	101	160	49	44	84	198	274	261	277	167	12	47
Klippan	115	-1	109	76	140	75	98	122	183	180	133	86	194	245	93	13	128	229	239	241
Örebro	116	42	136	173	190	47	150	87	24	137	168	153	198	97	191	103	77	107	122	126
Hylte	117	43	114	136	132	115	18	195	284	146	80	106	181	124	49	60	238	98	255	168
Vaxholm	118	-28	217	217	117	167	10	190	221	92	198	152	70	225	16	62	10	57	31	7
Arvika	119	20	77	99	80	127	142	161	195	124	72	77	47	76	215	83	244	217	201	223
Kinda	120	-45	111	126	58	196	196	172	100	114	156	159	97	63	176	50	138	128	174	220
Katrineholm	121	75	82	74	119	129	194	63	32	170	79	43	116	144	190	157	223	241	196	263
Båstad	122	-37	185	225	231	43	30	129	131	41	201	197	127	58	157	24	110	245	5	14
Uppsala	123	12	152	239	237	76	218	76	94	131	216	173	234	201	166	74	16	55	151	44
Umeå	124	37	146	148	162	30	203	42	1	122	154	154	224	154	233	232	69	18	189	125
Älmhult	125	-19	141	161	149	230	76	78	188	115	239	194	261	236	15	118	163	43	212	115
Örnsköldsvik	126	28	93	137	206	81	263	184	176	123	194	125	205	175	114	176	194	106	158	133
Sölvesborg	127	43	106	77	60	98	108	92	272	165	137	159	276	241	182	219	280	209	87	166
Tingsryd	128	-7	115	157	91	202	89	201	239	93	98	120	180	179	175	128	105	163	170	181
Burlöv	129	-87	184	147	82	125	114	13	159	202	113	207	218	259	75	19	65	268	95	153
Landskrona	130	15	150	121	217	68	89	5	3	251	163	97	264	64	118	25	109	280	250	192
Åstorp	131	-5	144	84	167	216	99	33	74	253	118	137	237	254	43	28	134	236	223	216
Säffle	132	-3	137	122	50	136	56	192	33	173	86	121	52	38	208	183	199	261	162	159
Olofström	133	14	107	64	122	50	124	193	121	184	52	93	39	57	126	201	265	256	263	210
Oxelösund	134	130	130	115	127	107	120	51	17	192	109	168	122	148	121	170	62	218	287	284
Vingåker	135	99	83	101	145	163	55	81	252	109	105	88	133	171	218	221	168	250	231	240
Storfors	136	-4	90	35	37	148	65	174	220	238	46	64	24	65	199	242	251	263	278	237
Finspång	137	29	134	91	97	186	116	181	157	117	94	109	83	93	58	149	120	141	277	288
Trollhättan	138	-2	143	128	155	6	244	9	18	152	135	175	149	129	150	82	151	204	259	198
Borlänge	139	-16	112	102	121	227	152	64	66	146	96	81	165	131	145	276	187	159	121	250
Mark	140	25	172	186	128	99	145	181	222	85	192	176	30	134	100	96	141	85	190	80
Svedala	140	-31	200	222	202	95	135	27	146	121	227	231	141	117	52	25	74	26	230	92
Kristianstad	142	10	154	154	141	81	197	98	132	169	199	184	193	84	212	84	96	201	108	130
Bromölla	143	-5	97	106	66	234	191	49	80	201	54	92	101	192	137	109	289	210	281	212
Östersund	144	47	162	158	176	90	178	155	162	160	147	205	187	177	267	188	82	48	42	75
Grums	145	11	116	112	85	81	240	67	190	151	42	132	29	25	117	242	73	257	273	248
Nykvarn	146	-34	161	220	220	281	189	37	196	200	254	227	285	240	11	79	90	8	185	68
Gagnef	147	-27	124	113	137	226	144	141	116	110	92	98	72	46	165	260	207	80	188	207

	Ranking 2014	Förändring från 2013	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförsörjning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Norsjö	148	9	94	123	106	120	271	178	117	111	88	130	55	206	206	282	290	153	107	203
Kalmar	149	-9	157	134	168	70	224	224	171	145	191	135	250	165	204	180	184	51	74	105
Höör	150	-4	189	201	247	15	186	50	158	193	230	192	153	282	146	48	44	119	194	77
Dorotea	151	54	121	93	143	222	127	252	169	143	85	139	160	142	265	290	170	220	116	17
Skara	152	-9	167	165	87	102	165	227	144	256	203	172	272	250	141	69	215	129	117	138
Sundsvall	153	-26	182	142	158	87	154	158	120	225	196	174	190	215	167	191	104	94	82	145
Östhammar	154	38	171	178	151	127	77	204	238	158	208	171	152	190	61	149	185	61	192	161
Karlskrona	155	22	142	133	131	36	183	191	110	199	172	151	211	228	273	134	102	165	243	171
Eslöv	156	-7	173	204	166	185	110	126	164	230	202	216	144	252	92	25	152	113	244	97
Torsås	157	21	126	164	41	59	104	256	253	134	89	112	40	80	248	148	259	239	182	262
Krokom	158	13	159	151	106	166	179	202	255	106	160	134	158	182	232	204	99	79	169	99
Botkyrka	159	-28	191	218	161	217	173	112	115	194	184	203	189	122	38	89	58	169	262	26
Tierp	160	21	165	110	142	255	119	34	154	260	165	165	219	159	143	84	136	166	203	214
Torsby	161	58	149	74	29	178	78	130	232	207	99	107	67	105	268	242	229	258	47	271
Heby	162	31	176	183	105	171	158	179	242	153	132	140	104	229	144	239	25	151	200	84
Ålvdalen	163	9	147	86	101	269	20	279	276	175	62	148	96	215	210	270	203	200	66	164
Ålvkarleby	164	-30	130	160	182	235	83	53	197	276	163	149	214	239	132	201	66	222	286	231
Mellerud	165	-50	140	114	134	145	53	270	280	57	153	123	13	68	269	251	268	275	103	121
Vimmerby	166	13	163	179	144	159	182	229	256	178	229	144	130	183	95	189	192	86	71	245
Göteborg	167	-17	236	253	265	72	274	159	108	210	263	257	228	205	34	91	38	46	46	42
Tidaholm	168	73	135	150	157	63	250	244	156	197	115	163	151	165	181	183	250	99	238	211
Västervik	169	-41	137	61	94	237	225	288	262	185	67	67	227	146	277	116	166	207	105	228
Bräcke	170	-11	125	117	36	236	219	175	264	172	60	110	94	243	284	289	150	270	164	89
Uddevalla	171	-3	187	180	203	132	243	119	135	258	243	222	284	226	189	167	50	127	81	98
Tomelilla	172	-10	228	219	227	155	153	136	191	186	257	212	206	164	99	40	40	173	51	93
Alingsås	173	-20	225	252	224	81	162	73	86	195	272	254	78	183	130	112	100	74	145	82
Kramfors	174	51	120	163	129	146	198	99	211	236	114	194	121	196	263	255	235	255	129	180
Laxå	175	20	212	174	89	148	59	101	88	208	145	187	245	268	158	251	248	176	54	70
Värmdö	176	11	246	281	264	223	157	230	279	149	259	235	159	208	9	77	20	13	22	13
Arjeplog	177	55	188	233	267	148	80	248	237	56	179	211	35	44	259	241	213	77	7	16
Hultsfred	178	-9	156	105	187	204	184	220	240	188	81	96	110	29	152	191	143	254	112	218
Alvesta	179	-88	192	207	174	117	174	21	161	118	173	232	172	231	98	166	154	111	226	167
Eskestuna	180	57	166	168	175	130	247	105	52	220	189	209	176	172	156	153	106	225	232	163
Avesta	181	-8	177	172	146	219	94	185	229	216	129	146	173	100	120	232	157	147	136	184
Kungälv	182	28	247	268	279	88	212	127	93	101	280	247	115	213	45	119	86	16	109	61
Kil	183	52	183	256	171	139	109	16	107	160	236	230	128	255	174	224	117	174	209	140
Storuman	184	5	118	213	210	286	169	249	82	190	106	73	194	90	257	261	201	190	15	270
Skellefteå	185	26	168	92	178	193	289	213	25	128	195	150	63	139	169	210	266	66	150	227
Strömstad	186	11	186	212	238	188	201	157	224	144	246	221	109	210	88	167	284	205	6	33
Hässleholm	187	-3	203	211	226	119	208	18	96	176	222	191	251	83	161	53	146	221	147	173
Bjuv	188	13	202	196	109	74	176	113	150	233	151	182	240	173	46	45	121	251	284	286
Norrköping	189	-34	223	235	236	121	188	77	75	232	247	222	222	219	96	69	34	164	142	206
Munkedal	190	-42	175	159	173	233	111	125	79	219	182	198	225	274	171	272	245	170	133	103
Falun	191	9	198	209	261	80	232	164	145	119	214	170	182	135	238	242	51	69	123	135
Degerfors	192	15	158	58	84	199	64	109	40	240	84	204	184	212	179	256	285	246	279	290
Vadstena	193	15	180	198	201	191	159	278	155	136	207	199	133	139	260	91	129	253	19	195
Boxholm	194	-76	215	193	150	211	100	7	70	240	158	190	183	280	124	112	261	135	257	88
Falköping	195	17	193	169	235	92	210	23	45	211	215	200	273	183	163	140	262	133	210	150
Arboga	196	7	164	167	200	207	169	104	187	179	128	196	154	108	195	143	140	247	161	267

RANKING 2014

	Ranking 2014	Förändring från 2013	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförslörjning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Malung-Sälen	197	24	179	181	184	174	200	290	268	82	171	143	118	199	186	242	258	131	4	136
Söderhamn	198	18	160	151	199	168	264	57	46	266	175	142	281	35	252	179	241	235	101	239
Södertälje	199	-1	229	215	233	264	268	91	59	198	235	224	242	273	23	89	28	179	183	56
Köping	200	-58	152	141	160	257	248	147	57	187	181	161	137	146	115	167	282	202	216	260
Bollebygd	201	-112	231	254	221	221	235	97	181	96	219	183	186	189	54	138	78	12	224	116
Perstorp	202	59	240	214	112	231	51	68	67	240	217	225	285	256	77	43	145	284	276	87
Strängnäs	203	14	250	269	278	169	220	143	204	140	265	251	239	180	71	114	37	112	91	31
Bengtstorsfors	204	-16	148	127	96	239	209	284	203	130	140	102	28	123	224	224	162	273	240	281
Ovanåker	205	9	195	200	232	194	172	258	148	167	190	166	161	169	142	204	167	161	76	224
Forshaga	206	36	170	144	71	213	102	156	217	240	146	202	99	67	229	224	224	249	289	242
Hjo	207	15	194	185	185	136	103	243	198	190	178	178	194	279	226	134	246	124	180	238
Hallsberg	208	-75	208	162	126	265	222	29	112	205	123	158	268	150	134	121	230	171	246	170
Östra Göinge	209	-29	235	216	181	165	88	277	283	250	148	145	194	258	139	57	49	226	234	107
Karlshamn	210	-20	174	156	154	148	229	173	188	277	186	246	279	267	235	210	254	208	197	100
Söderköping	211	-47	257	229	225	181	193	222	230	225	256	210	231	233	147	59	22	118	113	81
Robertstorsfors	212	-13	190	177	111	268	177	221	153	168	127	111	119	289	241	261	234	104	89	234
Piteå	213	35	220	166	186	182	275	187	71	228	249	264	282	221	162	107	212	65	219	158
Svenljunga	214	-38	219	262	239	153	117	240	265	113	240	253	117	234	102	191	186	132	141	151
Motala	215	32	199	228	230	210	245	94	113	218	220	239	77	206	180	65	98	228	211	273
Orsa	216	-75	195	86	147	225	87	262	244	120	155	131	106	186	243	276	165	248	233	187
Ockelbo	217	-34	211	206	241	220	253	165	266	153	193	176	135	269	127	285	175	146	79	62
Skurup	218	-16	243	258	268	258	150	3	122	246	253	255	278	287	97	14	188	143	208	94
Gullspång	219	53	155	208	177	198	171	257	234	248	69	214	146	115	253	236	228	277	165	217
Berg	220	7	238	197	212	288	85	259	285	166	176	164	156	192	264	250	67	186	20	35
Svalöv	221	3	253	244	256	250	71	242	274	245	224	259	178	211	84	36	93	144	235	65
Ragunda	222	59	204	188	170	61	135	236	278	94	218	208	166	188	258	288	283	266	78	95
Härnösand	223	-29	181	230	178	100	230	170	85	254	210	147	289	246	287	275	88	238	191	222
Mörbylånga	224	-57	222	195	188	105	189	253	287	163	205	192	199	224	240	145	260	101	130	157
Hudiksvall	225	-112	197	192	248	232	269	148	114	182	143	206	259	137	221	174	202	149	118	208
Mariestad	226	-22	233	140	209	91	89	247	125	203	149	169	233	56	254	102	179	192	242	268
Oskarshamn	227	31	209	155	139	252	273	265	178	235	174	201	148	98	81	151	281	83	202	256
Nora	228	21	214	261	222	183	69	217	128	157	126	157	211	232	222	195	178	227	256	86
Jokkmokk	229	22	221	246	216	277	223	271	226	224	237	229	263	118	220	176	286	75	23	21
Ludvika	230	16	178	190	153	161	216	207	216	229	141	220	271	218	109	242	287	188	236	287
Vänersborg	231	38	245	243	183	22	143	44	76	135	250	215	203	41	270	199	123	185	267	257
Strömsund	232	-1	201	203	133	246	207	281	289	221	142	179	200	51	266	268	231	219	45	128
Gällivare	233	11	226	265	266	287	282	209	180	262	223	219	138	165	62	140	211	11	137	186
Ronneby	234	-25	213	184	152	104	192	89	102	268	225	237	277	203	255	224	164	242	258	215
Gävle	235	-17	256	237	219	180	276	86	65	267	267	266	207	121	164	253	53	136	132	147
Vännäs	236	-61	226	205	192	133	266	69	58	237	248	249	210	223	225	261	147	109	283	188
Filipstad	237	-63	210	80	108	186	215	266	223	265	104	156	48	153	247	183	176	283	272	279
Surahammar	238	-52	216	170	227	215	235	134	213	273	180	243	190	238	72	181	115	212	282	278
Vindeln	239	-54	237	267	250	275	195	212	193	137	260	188	244	261	223	261	131	157	32	58
Färgelanda	240	47	230	241	211	154	161	251	267	141	150	189	232	177	211	208	160	175	264	110
Tanum	241	26	259	224	270	254	204	245	247	174	277	250	136	262	193	132	210	134	13	59
Bollnäs	242	10	241	240	244	227	249	181	185	196	261	267	243	200	217	204	153	224	73	64
Nynäshamn	243	-3	269	282	276	245	254	169	202	255	274	274	223	282	78	66	111	130	179	76
Simrishamn	244	12	268	266	262	270	165	211	235	264	281	241	247	270	262	37	61	272	21	56
Sollefteå	245	45	207	193	223	197	256	261	218	261	211	245	98	194	288	279	219	233	126	108

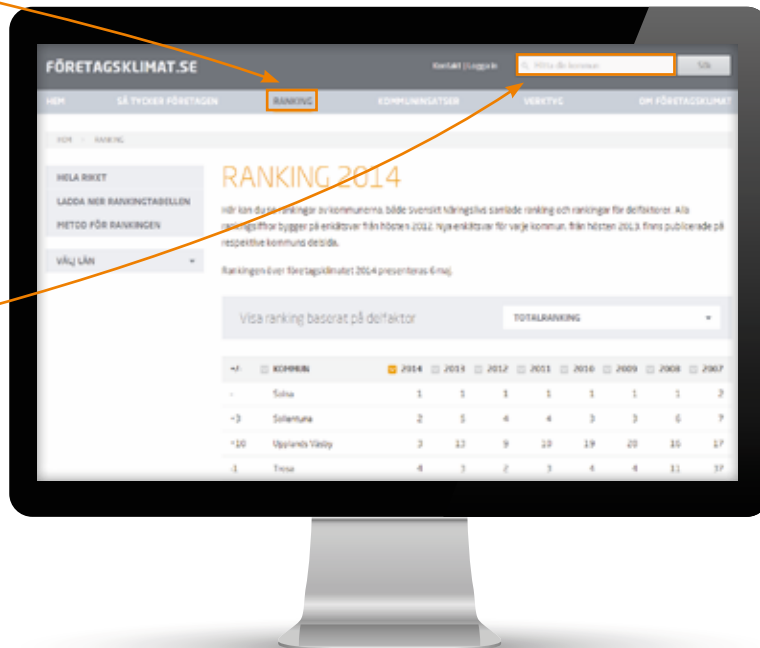
	Ranking 2014	Förändring från 2013	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförslörning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyförätagsamhet
Ånge	246	-40	206	153	189	261	240	163	210	283	200	228	252	277	246	274	243	191	125	213
Karlskoga	247	-4	239	199	218	103	213	218	97	142	221	218	163	209	148	224	227	197	229	275
Lessebo	248	-33	232	210	263	282	137	46	63	281	213	213	208	285	197	213	148	234	265	202
Lycksele	249	-36	234	187	195	260	284	110	90	209	262	252	230	282	279	256	217	76	86	254
Valdemarsvik	250	-24	255	264	245	273	146	268	270	205	241	240	236	272	249	126	36	260	27	182
Kungsör	251	2	205	230	258	274	259	189	233	183	157	236	38	145	160	156	205	198	269	247
Borgholm	252	25	247	245	255	224	105	269	288	148	233	180	162	222	278	157	256	269	8	104
Trelleborg	253	-33	267	271	269	176	228	198	257	282	273	275	283	265	123	31	124	156	261	117
Sotenäs	254	-9	258	274	275	247	279	285	261	213	278	268	241	98	184	108	271	148	14	29
Lilla Edet	255	-25	254	227	234	259	265	139	212	269	231	238	238	265	57	221	64	78	270	252
Gotland	256	-2	284	283	287	172	278	206	225	214	286	284	270	174	256	232	31	96	33	83
Ljusdal	257	6	263	251	251	267	260	153	177	204	269	282	249	237	207	259	103	193	18	139
Malå	258	-76	244	263	282	205	251	283	126	247	255	270	275	252	183	282	198	70	88	197
Kalix	259	14	224	232	214	177	277	223	245	278	204	233	288	249	261	140	232	180	177	236
Emmaboda	260	6	271	234	277	208	283	84	139	217	266	248	170	54	125	120	206	187	187	204
Åmål	261	-23	251	226	165	164	165	239	251	225	177	242	154	170	244	229	144	271	159	259
Högsby	262	-34	242	223	198	242	126	233	200	215	167	185	34	111	251	172	275	278	207	200
Orust	263	-24	289	289	289	184	240	289	290	252	288	285	265	271	159	229	122	103	35	41
Flen	264	11	264	221	205	202	106	228	286	249	188	244	124	244	237	173	182	287	155	174
Fagersta	265	-15	218	242	243	256	270	146	205	274	209	234	201	175	104	164	270	243	241	283
Sala	266	-33	276	272	285	200	280	154	215	234	285	279	226	202	202	181	139	145	120	124
Nordmaling	267	11	272	238	246	108	147	58	60	127	242	271	129	142	234	276	276	213	251	190
Sandviken	268	-32	252	259	252	240	238	150	147	270	228	269	229	66	83	174	204	203	274	253
Nybro	269	14	249	260	208	133	233	177	241	212	205	217	220	165	172	183	257	196	260	261
Arvidsjaur	270	-47	280	273	258	266	272	116	99	272	284	281	102	126	280	161	263	126	94	131
Härjedalen	271	3	279	277	249	279	238	280	271	223	270	272	254	247	250	240	196	152	11	45
Hedemora	272	-4	281	278	272	271	258	199	214	231	279	277	188	217	170	254	112	189	111	101
Kiruna	273	3	290	290	290	289	290	264	247	286	290	290	280	281	30	189	142	1	114	235
Boden	274	-4	282	270	281	201	286	168	104	189	258	287	262	181	289	145	76	115	248	189
Haparanda	275	-18	266	250	260	189	180	255	226	240	244	259	139	263	275	130	130	289	119	280
Övertorneå	276	6	285	279	283	253	257	287	219	287	289	286	252	263	285	66	118	276	62	112
Nordanstig	277	-48	283	275	253	278	246	234	269	239	250	259	267	230	216	281	89	194	138	62
Lysekil	278	-7	269	247	257	192	261	275	249	275	234	258	202	157	214	229	247	181	127	175
Lindesberg	279	0	265	255	240	209	234	135	183	257	264	265	215	275	192	256	200	172	253	219
Hagfors	280	-21	260	236	196	244	225	267	263	284	212	226	192	248	231	242	126	265	221	244
Hofors	281	3	262	248	254	263	262	216	208	280	238	259	274	186	110	287	190	168	290	249
Eda	282	-2	277	275	280	272	288	231	281	279	275	278	260	288	140	215	133	290	124	160
Norberg	283	2	275	287	197	285	206	246	282	259	245	256	257	214	200	223	274	206	140	196
Pajala	284	-29	272	286	286	251	281	273	246	263	282	259	112	278	272	151	279	264	28	177
Överkalix	285	-20	261	249	271	276	255	260	260	288	283	276	256	260	282	161	239	259	72	269
Hällefors	286	2	278	288	274	283	139	250	48	289	271	280	290	286	242	232	214	286	214	162
Åsele	287	-27	288	284	284	290	287	272	170	285	287	289	246	290	286	261	35	285	30	191
Skinnskatteberg	288	-2	274	257	213	280	187	235	277	222	232	273	266	276	187	208	288	267	268	176
Vilhelmina	289	-27	287	285	288	262	285	226	175	290	268	283	287	251	281	284	87	231	50	251
Smedjebacken	290	-1	286	280	273	284	267	215	250	270	276	288	213	234	149	280	267	138	254	265

Så fungerar faktasajten foretagsklimat.se

VIA RANKINGLISTAN

Här ser du hela rankingen, den går att sortera på län och efter den rankingfaktor du är mest intresserad av. Klickar du på en kommun kommer du direkt till den kommunens ranking-sammanfattning och ser kommunens placeringar i totalranking och för delfaktorer. Klicka på en faktor så ser du utvecklingen över tid.

DET FINNS TVÅ
SÄTT ATT HITTA
DIN KOMMUN

VIA SÖKRUTAN

Skriv in namnet på den kommun du är intresserad av i sökrutan. Du kommer då till en sammanfattning av företagsklimatet i kommunen och kan i vänstermenyn välja om du vill titta närmare på enkätsvaren från företagare och politiker, se kommunens rankingsammanfattning, fördjupa dig i kommunstatistik eller ladda ner färdiga presentationer.

ENKÄTSVAR

Företagens enkätsvar hittar du antingen via toppmenyn under "Så tycker företagen" eller i vänstermenyn när du kommit till din kommuns sidor. Företagens sammanfattande omdöme om företagsklimatet visas automatiskt. Du kan byta vilken enkätfråga som visas, välja om du vill se politikernas eller företagens svar, lägga till eller ta bort jämförelsekommuner eller byta på vilket sätt svaren visas, som medelvärde eller positiva andelar, genom att klicka på menyerna ovanför diagrammet.

LADDA NER DATA: STATISTIK OCH ENKÄTBETYG

Det finns ett par olika sätt att ladda ner data. Antingen går du till "Verktyg" i toppmenyn och gör dina val utefter kommun eller faktor. Det går också att ladda ner siffrorna direkt vid det diagram du tittar på, det fungerar för både enkätsvar och statistik. På sidan ligger också färdiga powerpointpresentationer, de hittar du under "Ladda ner" i vänstermenyn på varje kommunsida.

GODA EXEMPEL

Under kommuninsatser har kommuner själva möjlighet att lägga in vilka åtgärder de gjort för att förbättra företagsklimatet i sin egen kommun, klicka där för att ta del av vad andra har gjort och låt dig inspireras. Vill du själv berätta vad ni gjort? Det går att skapa ett användarkonto direkt på sidan.

Svenskt Näringsliv
Företagsklimat

Svenskt Näringsliv
Storgatan 19
114 82 Stockholm

Carolina Brånby
carolina.branby@svensktnaringsliv.se
013-25 30 06 och 070-508 13 40

Pontus Lindström
pontus.lindstrom@svensktnaringsliv.se
08-553 432 27 och 070-593 70 65

— DET RÖR PÅ SIG — I NORRLAND

Sverige är ett stort land. Och företagsklimatet skiljer sig i varje kommun. Alla har olika förutsättningar. Glesbygdskommunerna i norr slåss ofta med problematiken att de är stora till ytan – men befolkningen minskar. Att få befintliga företag att stanna kvar och växa kräver stora insatser från alla. Både kommun och företag måste samarbeta för att företagsklimatet ska växa till sig.

I år finns flera goda exempel på det. På följande sidor kan du läsa om **Timrå, Bjurholm, Nordmaling, Sollefteå och Storuman**. Alla med olika rankingresultat, alla med en stark ambition att lyckas med företagsklimatet. ▶

TIMRÅ vs. BJURHOLM

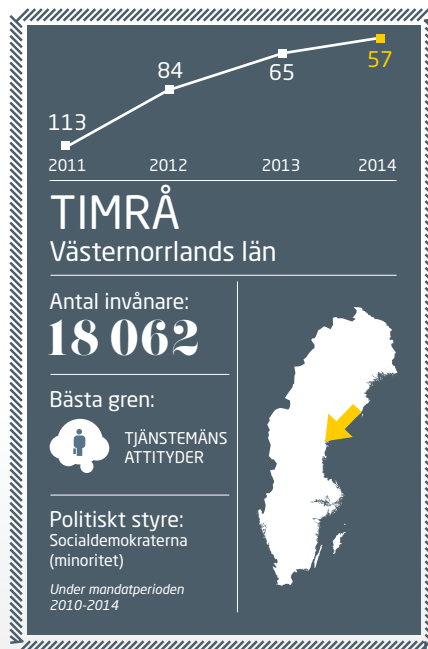
– kampen om Norrlands bästa företagsklimat

Timrå vs Bjurholm. Kommunerna som slåss om Norrlands bästa företagsklimat. Bjurholm har haft en ledande position i några år, men Timrå tog hem vinsten förra året. I år springer Bjurholm om. Timrås mål står dock kvar – att ha Norrlands bästa företagsklimat 2015. **Det rör på sig i Norrland.**

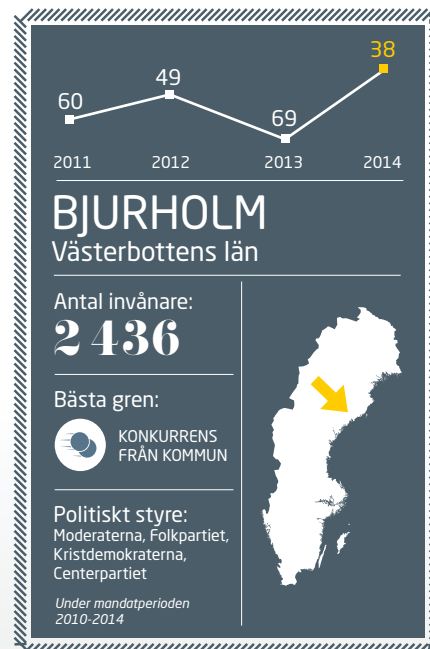
När en kommun satsar målmedvetet på att få Norrlands bästa företagsklimat så tenderar det att ge positiv effekt långt utanför kommungränserna. Lyckas en kommun, så tittar kommunerna runt omkring noga på vad kommunen har gjort – och följer efter. Effekterna är positiva – flera kommuner har stärkt sin position. En av dem är Timrå. Förra året tog sig kommunen upp flera placeringar och hamnade, något förvånade, på topp bland de norrländska kommunerna.

– Vi blev uppriktigt sagt lite tagna på sängen. Vi hade ritat upp en tydlig väg för hur vi skulle nå målet, och nu var vi i hamn tidigare än beräknat. Nackdelen med det var att vi inte heller hade någon annan strategi än just de uppsatta målen att arbeta vidare med. Jag tror det ligger oss lite i fatet nu, säger Ewa Lindstrand (S), kommunstyrelsens ordförande i Timrå.

VILKET DET GÖR. Bjurholm springer förbi i år och hamnar på plats 38, vilket är 19 placeringar före Timrå. Bjurholm är Sveriges minsta kommun, med sina 2 437 invånare. Jodå, de räknar invånarna varje tisdag.

– Företagsklimatet blir otroligt viktigt i en så liten kommun som vår. Det gäller att skapa möjligheter och bli en attraktiv kommun att leva i. Därför måste vi hitta en bredd i näringslivet, säger Maria Bahlenberg (C), näringslivsstrateg som även har rollen som kommunstyrelsens

vice ordförande i Bjurholm.

– Både politiken och kommunledningen har visat att företagsklimatet är viktigt, det är en grundförutsättning, och vi har gjort en handlingsplan med ett antal mål. Vi jobbar hårt med befintliga företag och etablering av nya, samt att få

Maria Bahlenberg (C), näringslivsstrateg och kommunstyrelsens vice ordförande i Bjurholm och Ewa Lindstrand (S), kommunstyrelsens ordförande i Timrå.

fler att starta företag, säger hon.

Dessutom träffar kommunledningen gärna företagarna hemma vid köksbordet för att bara lyssna av vad som är på gång – och vad som kan göras för att hjälpa dem på bästa sätt.

Vilket gör dialogen prioriterad. Både mellan politiker och näringsliv och tjänstemän och näringsliv.

På företagsträffar som kommunen anordnar diskuteras olika frågor, alltid med stor öppenhet.

– Vi lägger korten på bordet. Företagen ska få ställa alla frågor – och få bra

svar.

– Alla företag är enormt viktiga. Jag tror att just vårt ärliga engagemang och vår tillgänglighet har hjälpt oss framåt i år. Att ha en god förståelse för varandra är avgörande för ett bra företagsklimat, säger Maria Bahlenberg.

I TIMRÅ ARBETAR MAN VIDARE på samma sätt som tidigare – konsekvent, långsiktigt och målmedvetet.

– Vi har kvar vår målbild: att ha Norrlands bästa företagsklimat 2015, det är fastställt genom ett beslut i full-

mäktige. Dessutom fortsätter vi att arbeta med en god dialog med högt i tak. Vi prioriterar företagen till kommunens ärendehantering. En annan viktig åtgärd är att inför beslut i kommunstyrelsen ska tjänstemännen som bereder ett ärende pricka av en checklista som säkerställer att beslutet går i linje med vår målbild, säger Ewa Lindstrand och avslutar med god kämparanda:

– Vi ligger inte dåligt till nu, men nu måste vi nöta vidare. Vi växlar bara upp ytterligare en nivå.

”KAN BJURHOLM SÅ KAN VI”

BJURHOLMS RESA GER RINGAR PÅ VATTNET.

Till grannkommunen Nordmaling till exempel. Kommunen är drygt tre gånger större än Bjurholm, och ligger vid kusten, inte i inlandet.

– Precis som Bjurholm är vi en kranskommun till Umeå, vi är lite större och ligger strategiskt mellan Umeå och Örnsköldsvik, men vi har liknande förutsättningar. Vi samarbetar mycket, vilket även sporrar till vänlig rivalitet, säger Conny

Nordendahl, näringslivsutvecklare på Nordmalings kommun.

Det finns mycket att bygga vidare på. Årets placering för Nordmaling är 267. Men där tänker man inte stanna.

– Kommunledningen har en samsyn kring företagsklimatet nu. I februari antogs en konkret handlingsplan. Vi har bland annat satsat på ”En dörr in”, en person som hjälper företagen med kontakter i kommunen, vi kommer att införa

Nordmalingsambassadörer i Sverige och satsar på tematiserade träffar med företagen. Dialogen har fördjupats.

Efter bara några månader är Conny positiv till resultatet.

– Det känns som om stämningen är god. Nu när kommunen bjudit upp till dans så börjar det rycka i fötterna på företagen. Men vi är väl medvetna om att det här är en långsiktig process. Det viktiga är att den har börjat.

NORRLAND RESER SIG

Norrlandskommunerna har stora utmaningar med avbefolkning och därmed brist på arbetskraft. Just därför spelar företagsklimatet en enormt viktig roll. Det har både Storuman och Sollefteå förstått. Under den senaste mandatperioden har Storuman tagit ett rejält kliv – hundra placeringar. Nu siktar bottenrankade Sollefteå på samma resa.

Nu får det vara nog. Vi måste komma ut ur bottenträsket! Orden kommer från Elisabet Lassen (S), kommunstyrelsens ordförande i Sollefteå.

Det var inte bara hon som tyckte att det var nog. Företagen var initiativtagare till satsningen på ett bättre företagsklimat, och kommunen var snabba med att haka på. Företagens mål var att ta sig hundra placeringar upp i rankingen – och det innan stadens hundraårsjubileum 2017. Den gamla regementsstaden är på god

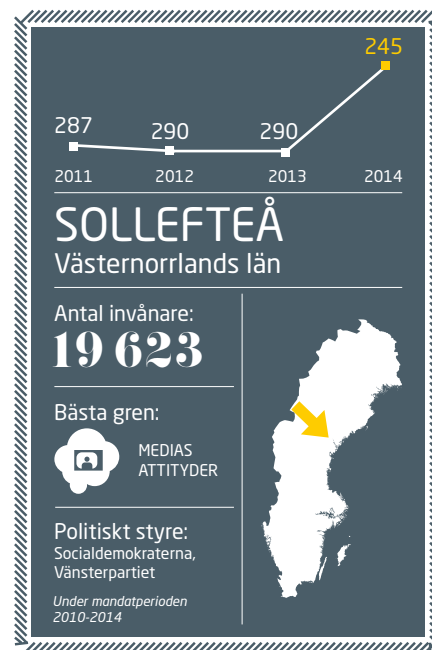
Elisabet Lassen (S), kommunstyrelsens ordförande i Sollefteå.

väg. På bara ett år tar de sig 45 placeringar närmare sitt mål.

Anledningen är framförallt att kommunen har insett hur viktiga företagen är – och börjat föra en fördjupad dialog med dem.

– Viljan har funnits länge, vi har velat ge företagen bra förutsättningar – inte bara tomma ord. Dialogen är bättre och vi pratar om konkreta saker med företagen om vad vi kan göra bättre – och hur. Vi har exempelvis startat gemensamma arbetsgrupper som

Foto: David Bichro

SÅ TYCKER FÖRETAGEN I SOLLEFTEÅ OCH STORUMAN

"Företagen har också ett ansvar"

FÖRETAGAREN DANIEL SÖDERSTRÖM anser att det märks skillnad efter att företagen och kommunen med gemensamma krafter tagit tag i företagsklimatet.

– Det märks skillnad. Både kommunen och företagen börjar få mer förståelse för varandra. Dialogen har förenklats. Och det är där det geniala ligger – kan vi få en rakare kommunikation och enkelhet när vi kontaktar varandra så har vi mycket att vinna.

Förändringen började när företagen satte sig för att diskutera vad som faktiskt behövdes göras för att ta sig ur botten-skiktet på rankinglistan.

– Vi insåg att situationen inte enbart berodde på kommunen. Vi som företag måste också vara beredda på att bjuda in

för att de ska förstå vår situation.

Ett av sätten var att gå ut i media och förklara hur de ville att kommunen skulle förbättra sig. Det gav effekt.

– Vi upplever att de har lyssnat på oss och förstår att ett välmående företagsklimat är ett gemensamt intresse.

Vad är nyckeln till framgång enligt dig?

– Att förstå varandras vardag. Det är så enormt viktigt. Vi som företag har självklart också ett ansvar att vara så informativa och tydliga som möjligt. Vi behöver förklara för kommunen om vår situation, om vad vi står och faller med. Det är inget vi per automatik kan kräva att de ska känna till. Samtidigt har kommunen ett ansvar att förklara för oss vilka regelverk de måste följa, hur de måste arbeta och varför saker tar tid.

Har du något tips till kommunen om hur de kan göra för att ytterligare stärka företagsklimatet?

– Ja. Att tydligt kommunicera ut till allmänheten vad företagen betyder för kommunen, och informativt beskriva varifrån skattepengarna verkligen kommer.

Daniel Söderström, vd för bemanningsföretaget Facera i Sollefteå, menar att näringslivet måste bjuda in kommunen och förklara vad som är viktigt för att företagen ska överleva.

arbetar med upphandling, vi har diskuterat bygglovsärenden, kommunens service. Vi har en gemensam målsättning och vilja att förändra rankingresultatet. Det är en av de absolut viktigaste anledningarna till det förändrade resultatet. Vi vill alla åt samma håll, och en viktig resa har börjat, säger Elisabeth Lassen.

EN NORRLÄNSK KOMMUN som lyckats ta sig 100 placeringar framåt på fyra år är Storuman med sina 6 000 invånare. Det är en geografiskt stor kommun med ett skiftande näringsliv. Hemavan och Tärnaby lockar skidturism, centralorten lutar sig fortfarande mot stark industriell produktion.

– Att hålla samman en sådan kommun är speciellt. Plus att vi slåss med samma demografiska utmaning som övriga norrländskommuner – vi har svårt att tillgodose behovet av arbetskraft förutsatt att våra förväntade investeringar blir av, säger Tomas Mörtsell (C), kommunstyrelsens ordförande i Storuman.

Men vindarna blåser åt rätt håll. Kraftiga vindkraftsinvesteringar och ökande turism ger direkt avtryck på företagsklimatet.

Tomas Mörtsell (C), kommunstyrelsens ordförande i Storuman.

Foto: Madeleine Rinman

– Därför är vår viktigaste utmaning att skapa attraktionskraft så att fler väljer att flytta till Storuman.

Tomas Mörtsell menar att en jämställd arbetsmarknad är ett viktigt mål. Gruvning, vindkraft och besöksnäring kan bidra till det. Och en välfungerande skola, som attraherar familjer till kommunen.

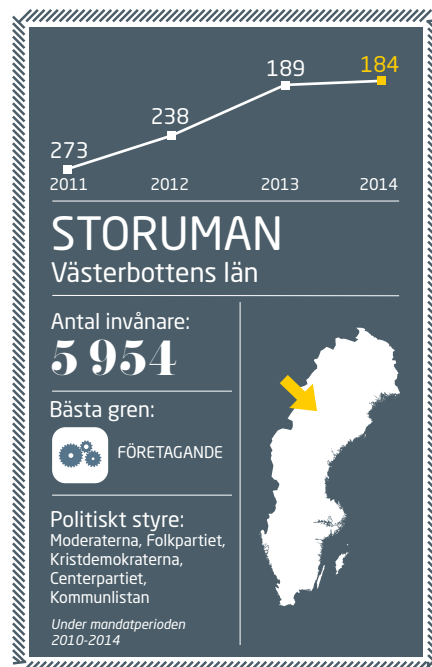
– Vi är Västerbottens bästa skolkommun. Vi försöker också skriva utbildningarna så att de är anpassade till näringslivets behov. Som exempel samarbetar vi med Caterpillar som hjälper till att rigga en riktigt bra utbildning för blivande fordonstekniker.

En annan viktig framgångsfaktor är förmågan att kunna samarbeta mellan kommun, näringsliv och föreningsliv.

– Vi får ofta frågan om vad som hänt sedan 2010. Det är ingen "rocket science". Vi är duktiga på att föra en dialog mellan kommun och näringsliv. Vi räds inte konflikter – vi lägger korten på bordet och diskuterar dem, säger han och fortsätter:

– Vi har ett arv att jobba med – med lång och tråkig tradition som svagt har pekat utför. Förändringar tar tid. Vi mås-

te gå från avveckling till utveckling och det finns mycket kvar att göra. Det är ett rackarns hästjobb att åstadkomma en förändring, men jag tycker vi är på god väg. Vi gör inte allting rätt, men vi försöker göra så gott vi kan och att hela tiden bli bättre. Det är en bra ambition.

"Synliggör strategi och handling"

STORUMAN HAR LYFT ORDENTLIGT DEN SENASTE MANDATPERIODEN. Monica Falkner, som driver Storumans Tryckeri & Reklam med filial i Umeå, tror att det beror på att kommunledningen och kommunalrådet har börjat synas mer ute bland företagen.

– De gör fler företagsbesök än tidigare och engagerar sig mer.

Dessutom har företagen tillsammans med kommunen fått gå en utbildning med fokus på offentliga upphandlingar.

– Självklart är det positivt att Storuman klättrar uppåt. Men det är fortfarande en lång väg att gå,

Monica Falkner, Storumans Tryckeri & Reklam.

precis som för alla andra "kommunklättrare" handlar det om att ha en uttalad strategi som är förankrad och synliggjord. Det är som att gå ner i vikt. Väger man 200 kilo är det enkelt att gå ner de första kilona, det syns snabbt på vågen. Sedan blir det svårare. Det gäller att inte slå sig till ro.

Så vad har du för tips till Storuman och andra kommuner för att förbättra företagsklimatet?

– Våga vara djärva! Samarbeta med dem som har engagemang! För en nyvald politiker är det absolut viktigast att få till stånd en dialog med medborgare och företagare före beslut ska tas i olika frågor, oavsett partipolitisk tillhörighet.

Dessutom är det viktigt att få med alla som vill vara med i utvecklingsarbetet –

inte bara representanter för föreningar eller företagsorganisationer. Det är lätt att missa oss företag som inte är med i någon organisation. Så se till att bjuda in företagen via informationskanaler som när alla.

– En ökad samverkan mellan skola och näringsliv är viktig för att öka antalet företagsamma människor och för att matcha jobb och utbildning i framtiden. Jag vill se mer handling än ord - och kom ihåg att delaktighet föder ansvar.

Du har också filial i Umeå. Märker du någon skillnad kommunerna emellan vad gäller företagsklimatet?

– Det är en enorm skillnad. Även om kommunerna ligger nära varandra med norrländska mått mätt så arbetar man på ett helt annat sätt. Där satsar man bland annat på företagsmingel och relationsskapande möten, som gör att politiker och företagare möts ofta. Det borde Storuman och fler inlandskommuner bli bättre på.

Bäst i Sverige PÅ SERVICE

Åtta kommuner har lyckats extra bra med servicen och får högt betyg från företagen i rankingen. Vi har frågat kommunerna vad de tycker är absolut viktigast för en god serviceanda.

TROSA

Jonas Ivervall, näringslivschef:

"Vi arbetar efter ett tydligt kundperspektiv som avspeglar sig i hög tillgänglighet, positiv attityd och effektiva möten. Med en god dialog i ett tidigt skede underlättar vi för både kunden och oss oavsett ärende. Internt jobbar vi med att kontinuerligt göra förbättringar och till vår hjälp tar vi både Svenskt Näringslivs och SKL:s undersökningar."

GNOSJÖ

Ingalill Ebbesson, näringslivsutvecklare:

"Vi har ett genuint intresse för företagen och deras verksamhet. Det vill vi visa genom att regelbundet besöka företag i kommunen för att lyssna till företagarnas behov och därefter underlätta i största möjliga mån. Närhet och tillgänglighet är viktigt för att lyckas med servicefrågan i en kommun."

2

ESSUNGA

Kjell Karlsson, kommunchef:

"Det viktigaste i vårt arbete är våra mötesplatser, exempelvis företagsbesök och nätverksträffar. Vi jobbar också mycket med tillgänglighet, bemötande och har en nära kontakt med många företag i kommunen. Som kommunchef/näringslivschef får jag omedelbart signaler om den kommunala servicen i olika verksamheter inte fungerar, och kan då ta upp ärendet med dem direkt om det skulle behövas."

4

HABO

Thomas Werthén (M), kommunstyrelsens ordförande:

”Enkelhet och tillgänglighet är viktiga ingredienser i en bra näringslivspolitik. Det innebär att vi i kommunledningen alltid prioriterar företagsfrågor, och vi ser företagsbesök som en självklarhet. Vi finns alltid tillgängliga för företagen och har därför inte byggt upp någon företagsorganisation i kommunen. Istället hanteras alla näringslivsfrågor direkt av kommunalråd och kommunchef.”

SUNNE

Ola Persson (C), kommunstyrelsens ordförande:

”Vi får ofta höra av företagarna att närheten till tjänstemän och politiker är viktig, och att det är lätt att få tag på rätt personer. Det är också viktigt att man får rätt information och att det är rimliga svarstider. Sedan ett år tillbaka jobbar vi med ledmöten, där företag som ska utöka verksamheten eller etablera nytt får träffa alla berörda tjänstemän på en gång. Detta underlättar både för företagen och tjänstemännen och vi tror att detta leder till ännu bättre service på sikt.”

5

MÖNSTERÅS

Thomas Svensson, näringslivssekreterare:

”Tillgänglighet är ett nyckelord för att uppnå bra service mot företagare. Men vi jobbar också efter en teori om att alla steg i processen är viktiga. Det krävs att alla från receptionister till handläggare visar upp ett bra bemötande mot företagarna. Ett bra bemötande är viktigt även om svaret är ”nej” – och man måste alltid ha empati för företagarens problem. Uppkommer det en fråga som man själv inte kan svara på säkerställer vi att företagaren får kontakt med rätt person.”

6

7

LAHOLM

Nils Danred, näringslivschef:

”För det första är det viktigt att skapa en förtroendefull dialog med kommunens företag där vi tydligt och långsiktigt visar att vi lyssnar, tar till oss och är beredda att göra förändringar. Den andra delen handlar om vår interna organisation för att utveckla kundtänket. Attityd, dialog och struktur kan sammanfatta insatserna för att skapa god service.”

VELLINGE

Lars-Ingvar Ljungman (M), kommunstyrelsens ordförande:

”Det viktigaste för oss är attityden till företagande. Vi vill att alla medarbetare och förtroendevalda i kommunen ska ha en kunskap om nödvändigheten av företag och företagande. Genom att arbeta på detta vis ger det en förstående och tillåtande attityd som är en förutsättning för god service gentemot företagen i kommunen.”

8

KOMMUNENS SERVICE TILL FÖRETAGEN handlar framför allt om bemötande och handläggningstider. Det har betydelse för företagens etablering och expansion. Kommunens service är starkt förknippad med hur företagarna upplever företagsklimatet i sin helhet.

4,0 är betyget för bra i enkäten.

Här kan du se toppkommunernas betyg:

Trosa	4,24	Sunne	4,05
Essunga	4,14	Mönsterås	3,98
Gnosjö	4,09	Laholm	3,96
Habo	4,07	Vellinge	3,96

Rättvik HAR ALLA RÄTT

Med lyhörda tjänstemän, främjande företagare och modiga politiker vågade Rättvik utmana livsmedelskontrollerna – genom att förenkla dem och göra dem anpassade till företagen på orten.

– Företagen betalar bara om de faktiskt får ett tillsynsbesök, och betalar för den tid vi har varit på plats, säger näringslivschefen Markus Svensson.

För många företag runt om i Sverige sker den enda kontakten med kommunen via tillstånd eller tillsyn – något som ofta är förknippat med stark byråkrati. Det var huvudanledningen till att Rättviks kommun initierade en ny modell för avgifter vid livsmedelskontroll.

– Förr fakturerades avgiften i början av året, oavsett om det blev tillsynsbesök eller inte. Systemet saknade både transparens och trovärdighet. Nu fakturerar vi istället om vi gör ett besök – och vi fakturerar bara för den tid besöket faktiskt tar, och i slutet av sommaren i stället för i början av året. Det fungerar bättre eftersom många av företagen har sin högsäsong på sommaren, förklarar näringslivschefen Markus Svensson.

Problemet med livsmedelskontrollerna uppdagades under de företagsbesök som han tillsammans med miljö- och byggchefen Martin Clarstedt gjorde – och gör – kontinuerligt.

– Vi insåg problematiken och förklarade den för politikerna. Vi har en modig kommunledning som klubbade igenom beslutet i juni, säger Markus Svensson.

TROTS ATT REGELFÖRENKLING ÄR VIKTIGT

menar han att man i större utsträckning borde fokusera på hur reglerna faktiskt tillämpas.

– Lagarna är ofta tydliga men hur de ska tillämpas är desto svårare. I regel-Sverige är sunt förnuft lika med innovativt tänkande. Vinsten är att vi har ett smidigare samarbete med näringslivet. Vi för en dialog istället.

Adrian Svensson, delägare på Hotell Jöns Andersgården, är bara en av många

aktörer i Rättvik som uppskattar dialogen.

– Vi har närmare kontakt och pratar med varandra. Småsaker kan se större ut än vad de är. Träffas man kan många saker lösas på plats. Dessutom får vi större förtroende för varandra, säger han.

– Om vi upplever att en kommun har en nitisk myndighetsutövning drar vi oss för att ringa. Nu vänder vi oss gärna till kommunen vad gäller även enklare frågor. Jag brukar själv ringa upp kommunen

och fråga om det är några nya saker vi behöver tänka på inför sommarens öppning. Hade vi haft för hård myndighetsutövning så hade jag aldrig gjort det.

Martin Clarstedt, miljö- och byggchef samt Markus Svensson, näringslivschef.

Foto: Magnus Andersson

”Om vi upplever att en kommun har en nitisk myndighetsutövning drar vi oss för att ringa. Nu vänder vi oss gärna till kommunen vad gäller även enklare frågor.”
Adrian Svensson, delägare på Hotell Jöns Andersgården

En annan sak som är unik, enligt Adrian Svensson, är att idén i grunden kommer från kommunens tjänstemän.

– De har en genuin inställning till att kommunen inte ska ta betalt för mer än vad de behöver. Jag hoppas att det här konceptet översätts till fler tillsynsområden.

EFTER ETT HALVÅR har det visat sig att Rättviks sätt att hantera tillsynsfrågan inte bara gett ringar på vattnet. Det som från början var tänkt att förändra synen på småföretagare har skapat en ny väg.

– Otroligt många har hört av sig, allt från företagare till tjänstemän från andra kommuner. Samtidigt har många motioner skickats in i andra kommuner, med avstamp i vår modell och sikten på att förändra kommuners arbetsmetoder. Att försöka hitta lösningar på den många gånger meningslösa byråkratin i Sverige väcker ett intresse. Uppmärksamheten är enorm, konstaterar Markus

Svensson. Facebook-gruppen ”Tillväxt & Tillsyn” växer snabbt och många spännande nya frågeställningar att arbeta vidare kring kommer den vägen. Vidare utsåg Livsmedelshandlarna Rättviks agerande som en av årets viktigaste frågor. Landsbygdsminister Eskil Erlandsson kom på besök och uttryckte sig positivt. Svensk Handel framhåller Rättviks kommun som det goda exemplet i seminarier och i media och Näringslivets regelnämnd lyfte fram Rättviks kommun som en förebild.

Så – hur har man då gått tillväga?

Enligt Markus Svensson föds konkreta modeller ur ett gott klimat på hemmaplan.

– Det viktiga är att det finns ett bra samarbetsklimat. Vi har en nära kontakt med näringsliv och företagsföreningar som tror på oss, och vi har mycket bra stöd från modiga lokalpolitiker. Vi har helt enkelt en god dialog, säger han.

– Att företagen får fakturera efter som-

marsäsongen är ett tydligt tecken på att kommunen har förstått företagets situation.

Varför går ni den vägen?

– Vi tänker på deras likviditet och faktureringsförmåga. Exempelvis är turistföretagen oerhört tacksamma över att få fakturan efter säsongen, säger Markus Svensson.

Han tror att Rättviks tillvägagångssätt bara är början på en viktig trend.

– Dagens unga lever sina liv via mobiler och iPads. De skulle aldrig stå ut med den här typen av regelverk som tillämpas i Sverige vad gäller tillstånd. Är du inflyttad från ett annat land och startar ett företag så är det också onödigt krångligt att sätta sig in i regelverken. Vi måste våga utmana rådande system för att förbättra användarvänligheten för företagare och på det viset måna om kvalitet, säkerhet och miljö.

SNABBA RYCK I Helsingborg

SÅ EFFEKTIVISERAR DU BYGGLOVSPROCESSEN

1. Dela upp avdelningen och börja jobba i två team - ett för privata ärenden och ett för företag.

2. Sätt upp tydliga mål och följ upp via statistik. Om något hänger upp sig - fortsätt hålla en god dialog med företaget.

3. Bilda en referensgrupp bestående av fastighetsägare - de är en viktig del i utvecklingsarbetet.

4. Inför en lotsgrupp - det kan snabba upp processerna vid etableringar.

5. Engagera en jurist - det är ett sätt att navigera i lagstiftningen.

Foto: Björn Lundgren

Rankingklättrande Helsingborg har jobbat hårt i sin strävan att effektivisera bygglovshanteringen. Enligt Ann-Charlotte Wedelsbäck, bygglovschef på stadsbyggnadsförvaltningen i Helsingborgs stad, har man gjort "ett jätteryck, både vad gäller effektivitet och bemötande".

Det avspeglas inte minst i statistiken. Om bygglovsärenden förr tog mellan sju till nio veckor är Helsingborg nu nere på cirka en till tre veckor när det gäller ansökningar som är kompletta och planenliga.

För ett och ett halvt år sedan delade vi upp oss inom avdelningen och började jobba i två team. Ett för privata ärenden och ett för företag, berättar Ann-Charlotte Wedelsbäck.

- Nu har vi definierat processerna och brutit ner dem i olika rutiner. Vi har tydliga mål som vi följer upp via statistik. 80 procent av alla ärenden ska vara återkopplade inom tio arbetsdagar och beslut ska vara taget inom åtta veckor från det att ansökan är komplett förutsatt att det är ett "rent" ärende. Om något hänger upp sig håller vi dialog med företaget.

Det hela bekräftas av Per Linde, ägare i Linde Metallteknik som hamnade i onåd hos kommunen sedan man missat att förnya ett tidsbegränsat bygglov. Den mekaniska verkstaden, som monterat ihop ett

tio gånger tolv meter stort plasttält på ett industriområde i Helsingborg, avkrävdes 176 887 kronor i straffavgift.

När Per Linde berättade om problemet för kommunen tog det blott en vecka - sedan var systemet helt förändrat. Det visade sig att den nytillsatta bygglovschefen Ann-Charlotte Wedelsbäck inte hade hunnit se över rutinerna. Men när hon hade det, så gick det alltså snabbt.

- Det var som natt och dag. Sedan dess har ärendet gått som på räls genom alla instanser.

Varför är det viktigt med snabb hantering av byggärenden?

- Vi kan inte vänta i flera månader, vi behöver snabba beslut. Det handlar om pengar och konkurrens. Snabbare hantering av bygglov är en viktig trend som

kommer att synas allt mer. Just för att vi har en ökad konkurrens - även internationellt. Kommunerna måste vara på tå, säger Per Linde.

HAN ÄR KNAPPAST den enda företagaren som berömmar Helsingborgs sätt att arbeta med de tungrodda processerna med bygglovshandling. En färsk kundundersökning visar att mellan 83 och 95 procent är nöjda med informationen, bemötandet, återkopplingen och handläggningstiden.

- Vi frågar företagen när bygglovsbeslutet behövs. Sedan räknar vi bakåt och gör en tidplan. Om det är kort handläggningstid krävs det att även företagen anstränger sig och hjälper till i processen. Det fungerar riktigt bra, säger Ann-Charlotte Wedelsbäck.

Samtidigt har hemsidan förbättrats. Ambitionen är att informationen som förmedlas ska vara så tydlig och enkel som möjligt.

- Vi vet precis vad vi vill och vart vi vill. Företagen märker av det och vi har fått mycket positiva reaktioner. Det är vi mycket nöjda med och nu kör vi vidare för att synas mer och bli ännu bättre.

Hallå där...

Michael Fransson, näringslivsdirektör och **Peter Danielsson (M)**, kommunstyrelsens ordförande, Helsingborgs stad.

Varför är företagsklimatet viktigt?

(PD) – För att det är i företag som växer och utvecklas som nya jobb skapas. Det är genom att fler arbetar som vi långsiktigt kan säkerställa god kvalitet i exempelvis skolan och vården.

(MF) – Det är en förutsättning för att Helsingborgs stad ska vara en attraktiv plats för innovativa företag och människor. Företagsklimat handlar om hur bra vi är på att möta näringslivets behov, kvaliteten på den service vi ger men också om hur väl vi tar tillvara på våra unika mervärden. I Helsingborg ska det vara enklare och roligare att starta, driva och utveckla företag.

I flera är har ni hamnat i topp bland städer i storleken 100 000 invånare. Vilka faktorer är de absolut viktigaste för ett bra företagsklimat – och hur arbetar ni med dem?

(MF) – Den viktigaste faktorn är faktiskt att inse att det inte finns en quick fix för ett bra företagsklimat. Det kräver långsiktighet och uthållighet. Arbetet för att åstadkomma förbättringar i service, tillgänglighet, bemötande och för effektiva processer påbörjar vi varje måndag. Och när jag säger ”vi” menar jag hela vår organisation. Utan insatser och engagemang från stadens övriga förvaltningar kan vi inte göra någon verklig skillnad.

Ni har arbetat med att underlätta för företag att komma i kontakt med olika förvaltningar. Varför och hur gjorde ni?

(MF) – För oss är arbetet för ett bättre företagsklimat en process och angelägenhet för hela staden. Vi jobbar systematiskt med ökad kundnytta i företagsärenden genom att involvera och jobba tillsammans med framför allt stadsbygg-

nadsförvaltningen, miljö och hälsa och vår avdelning för strategisk samhällsutveckling. Vi har tittat noga på hur kontakter och flöden ser ut och gjort gemensamma planer för hur vi kan förenkla för företagen. En del i det är vår företagslots där vi möter företaget som en partner, inte flera förvaltningar. Det ger en smidigare process och bättre förståelse för utmaningarna i ett enskilt ärende för både företaget och oss.

Flera kommuner med liknande invånarantal menar att just den här storleken på stad är en utmaning. Anser du att det stämmer?

(PD) – Att vara en stor kommun har både för- och nackdelar. Det är klart att det är svårt att ha en nära relation med 13 000 företagare. Samtidigt är detta inte avgörande. Vi har viljan och ambitionen att ha ett bra företagsklimat och jobbar ständigt för att bli bättre.

Om ni skulle tipsa andra kommuner om vad de bör prioritera för ett bättre företagsklimat – vilka tips skulle ni ge dem?

(MF) – Förutsättningarna ser väldigt olika ut i våra 290 kommuner. Men generellt utifrån mina erfarenheter skulle jag säga: Lyssna på era kunder, jobba stadsövergripande med ett tydligt ansvar för frågan, ducka inte för utmaningarna, sätt upp en tydlig plan med realistiska och rimliga mål och börja gräv där ni står.

Processen gällande bygglov har på senare tid snabbats upp och förbättrats. Vad är skälen till att ni prioriterade detta?

(MF) – Det var väldigt tydligt i både Svenskt Näringslivs undersökning och i nöjd kundundersökningen Insikt att det var här vi behövde kraftsamla och göra särskilda insatser. Kollegorna på stadsbyggnadsförvaltningen har gjort ett fantastiskt arbete för att nå förbättringar.

ser. Kollegorna på stadsbyggnadsförvaltningen har gjort ett fantastiskt arbete för att nå förbättringar.

Sker samma satsning även vad gäller andra områden?

(MF) – Vårt systematiska kvalitetsarbete innebär att vi planerar och prioriterar insatser utifrån hur våra kunder upplever vår service i myndighets- och tillståndsärenden. Det är ett ständigt pågående arbete och utmaningarna kan variera över tid. Vi har samma utmaningar som alla

Michael Fransson, näringslivsdirektör

andra stora företag och organisationer. Vi styrs och påverkas av våra kunder, omvärlden, lagar, regler och hur vi som organisation utvecklas och förändras. Vi blir aldrig färdiga och måste alltid vara framåtutvecklade.

Hur ska ni arbeta framöver för att ytterligare stärka ert företagsklimat?

(PD) – Vi strävar ständigt efter att bli bättre. Genom tät dialog med företrädare för näringslivet samt noggrann analys och uppföljning av olika kundundersökningar får vi information om vad som kan göras bättre. Jag tror också att vi kan bli ännu bättre på att förenkla och snabba upp vår handläggning av olika ärenden.

Peter Danielsson (M),
kommunstyrelsens ordförande

Foto: Anna Alexander Olsson

Foto: Jesper Rydberg

Byggmästar'n i Skåne van vid granskande blickar

Offentliga upphandlingar är vardagsmat för byggföretagaren Carin Stoeckmann. Attraktiva anbud vaskas fram med mycket slit, noggranna förberedelser och fingertoppskänsla.

I två decennier har Byggmästar'n i Skåne deltagit i offentliga upphandlingar. Varje år lämnar de in hundratals anbud, från 300 000 kronor till 150 miljoner kronor, som rör renovering av sjukhus eller om- och tillbyggnad av skolor och simhallar. Vd:n Carin Stoeckmann är luttrad.

– Vi har kniven mot strupen. Begränsade resurser gör att vi noga överväger vilka projekt vi deltar i. Vi får napp på ett av 15 anbud. För några år sedan i högkonjunkturen tog vi hem vart tredje projekt, säger hon.

Offentliga sektorns upphandlingar är omgärdade av byråkratiska dokument som måste fyllas i för att anbudena ska godkännas. Utelämnas en uppgift eller att anvisningar inte följs till punkt och pricka ogiltigförklaras anbudet.

Carin Stoeckmann konstaterar att arbetsmetoder och inställning skiljer sig åt mellan privat och offentlig sektor. Offentliga inköpare kan lära av sina privata kollegor.

– Privata upphandlare vill få in så många attraktiva anbud som möjligt. Fokus ligger på affären. Misstag korrigeras,

och så är det ur världen. Den möjligheten har inte en offentlig upphandlare, vilket vi respekterar. Däremot kan de göra uppdragen attraktiva så att fler anbudsgivare lockas att delta.

BYRÅKRATISKT KRÅNGEL ÄR inte det enda som Carin Stoeckmann tampas med. Värre är oklara spelregler och orimliga krav i upphandlingsmodellen.

Bilden som tonar fram är offentliga upphandlare som dikterar villkoren, kräver rättning i ledet samtidigt som kommunernas spariver står i kontrast till företagets erfarenhet, kompetens och vilja att göra ett bra jobb.

Carin Stoeckmann understryker hur viktigt det är att förstå upphandlarens krav för att våga gå vidare.

– Var offensiv, ställ frågor om sådant som är svårt att bedöma, kräv förtydliganden. Den rätten har du som leverantör. Det är en förutsättning för att lämna ett attraktivt anbud.

– Kräver upphandlaren att företaget har erfarenhet av liknande byggprojekt, lägger vikt vid kvalitet eller utbildningsnivå hos de anställda, så lyfter vi fram det

i vårt anbud, berättar Carin Stoeckmann.

Men ibland tar det märkliga turer. Till exempel deltog Byggmästar'n i Skåne i en upphandling där det krävdes erfarenhet av att bygga 150 lägenheter, när anbudet gällde 50 stycken. Ett annat exempel är byggandet av en bastu. För att värderas högst fordrades en platschef som hade treårig högskoleutbildning, tio års erfarenhet som platschef och som deltagit i liknande byggprojekt vid minst tre tidigare tillfällen.

– Ibland skapas en onödigt hög tröskel för att anses kvalificerad, menar Carin Stoeckmann.

Enligt henne visar kraven på upphandlaren's bristande förståelse för byggbranschen. Följden är att Byggmästar'n i Skåne tackat nej till att lägga anbud på grund av att detaljer styr kravprofilen eller att priset rusat i höjden eftersom antalet aktörer varit begränsat och hämmat konkurrensen.

– Upphandlingarna måste bli bättre på att besvara leverantörernas frågor, fundera på lämpliga kvalificeringskrav, skapa ett tydligt förfrågningsunderlag, göra en verklighetsförankrad utvärdering och

Byggföretagaren Carin Stoeckmann lämnar in hundratals anbud varje år. Svårbedömda kvalificeringskrav ger huvudbry.

Foto: Björn Lindgren/TT Bild

beräkna de ekonomiska konsekvenserna av en upphandling.

PÅ ETT SEMINARIUM, arrangerat av bland annat Svenskt Näringsliv i höstas, var företagare, tjänstemän och politiker överens om att det krävs en tätare dialog för att komma tillrätta med problemen. Det vässar kvaliteten och sparar pengar var budskapet.

Byggmästar'n i Skåne har tillsammans med andra byggföretag bjudit in till generella samtal för att skapa ökad förståelse för varandras uppdrag och utmaningar. Varje träff har haft ett tema som till exempel kvalificeringskrav eller utvärderingsmodeller.

– Dialogen måste vara öppen, inget korridorssnack och hemlighetsmakeri. Alla är överens om att det är viktigt, men ingen har varit med om det. Däremot märker jag att vissa kommuner tagit till sig av kritiken och börjat bjuda in till övergripande upphandlingsdialoger. Det är positivt, säger Carin Stoeckmann.

Foto: Nicklas Mattsson

Så lyckas du med offentliga upphandlingar

Birgitta Laurent, Svenskt Näringslivs upphandlingsexpert ger sina bästa tips:

- **Upphandlare - lär er hur branschen ser ut.** Vänd er till branschråd i den mån det är möjligt.
- **Gör en extern remiss!** Det gör att antalet överprövningar sannolikt minskar och med det sparar ni en hel del tid och pengar.
- **Är de krav ni ställer relevanta?** Ju fler krav som ställs – desto krångligare uppfattas upphandlingen.
- **Tydliggör gärna kraven till "ja" eller "nej".** Att "sträva efter" är ett svårtolkat begrepp.
- **Gör som vissa kommuner** – sätt av särskilda medel för uppföljning!
- **Till alla företagare - våga uppvakta kommunen - våga sälja!** Lär upphandlarna hur en uppdaterad marknad ser ut.

Vellinge kan upphandlingar

VELLINGE ÄR BRA PÅ UPPHANDLING enligt företagen i kommunen – och det finns anledning till att de tycker det. Här har man arbetat med upphandlingar sedan början av 1990-talet, redan innan LOU trädde i kraft.

– Vi har skaffat oss stor erfarenhet kring upphandlingar. Eftersom hälften av vår verksamhet ligger ute på entreprenad är det viktigt att vi är framgångsrika. Det innebär stora ekonomiska påfrestningar om vi gör fel, säger Lars-Ingvar Ljungman (M), kommunstyrelsens ordförande.

Han lyfter fram vikten av attityder och menar att om företagen får rätt förutsättning och mår bra, så levererar de också varor till ett bra pris.

– Vi är intresserade av att våra leverantörer har schyssta villkor. Vi är också medvetna om att entreprenörerna ska få viss rörelsefrihet.

Enligt Lars-Ingvar Ljungman hjälper en upphandling till att genomlysna kommunen, och hur man arbetar.

– En upphandling kräver att vi som kommun definierar vad vi håller på med, vad saker kostar och tvingar fram en diskussion om vad vi faktiskt vill ha. Även om vi har arbetat med upphandlingar i många år inom många områden så hittar vi fortfarande områden vi inte har kontroll över.

Sedan januari 2014 har Vellinge en ny upphandlingspolicy, som innebär att små och medelstora företag innefattas på ett tydligare sätt.

– Vi vill få in nytt blod i våra verksamheter, säger Lars-Ingvar Ljungman.

Han får medhåll av Martin Jungmann, ny tillsatt upphandlingssamordnare, som kommer att fokusera ännu mer på en förätad dialog med leverantörerna.

– Ett annat sätt för att öka dialogen med leverantörerna är att publicera förfrågningsunderlag genom extern remiss innan upphandlingen publiceras för annonsering, tipsar han.

– Vi har ingen central upphandlingsenhet. Därför är det viktigt att ha en tydlig process, styrdokument och en upphandlingspolicy som våra verksamheter kan luta sig mot. Vi arbetar ständigt för att utveckla och förbättra våra upphandlingsprocesser, säger Martin Jungmann.

Det svänger i Munkfors

Kan ett tv-program ge en skjuts åt företagsklimatet? I det här fallet är svaret ja! Munkfors medverkan i Körslaget gav engagemang och en positiv känsla på orten som fick kommunen, företagarna och de flesta av invånarna att jobba mot ett gemensamt mål.

I höstas färgades Munkfors rosa. Anna Book, som har värmlandsblod i ådrorna, blev utsedd till en av ledarna till det populära programmet Körslaget. Hon valde ut sin kör bland de mest skönsjungande Munkforsborna – och de blev "Team Book" med rosa kläder. Ingen visste då att detta skulle vara startskottet för en vi-känsla utan dess like.

– Munkfors är en liten ort och vi jobbar mycket tillsammans med företagen för att skapa ett gynnsamt företagsklimat. Ett av målen är att vår ort ska marknadsföras på ett attraktivt sätt. Det hade inte behövt kosta kommunen en krona med Körslaget. Men marknadsföringserbjudandet från TV4 för att kommunen skulle synas extra i rutan tilltalade oss ändå, trots att vi inte kunde använda skattepengar. Så jag frå-

Birgitta Svensson,
näringslivschef

gade företagen om de kunde tänka sig att lägga pengar, säger näringslivschefen Birgitta Svensson.

PÅ BARA EN KVART hade hon fyra av de större företagen med sig. Men det som från början enbart var ett gemensamt marknadsföringsprojekt växte snabbt till något större. Näringsidkare och andra anammade färgen rosa, konditoriet bakade Book-bakelser och föreningar började samla in pengar till välgörande ändamål. Dessutom anordnade kommunen, i samarbete med företagarna, busar till självkostnadspris till livesändningarna i Stockholm.

– Vi lärde oss mycket av detta. När kommunen och näringslivet samverkar blir vi starka och det händer goda saker. Självklart fortsätter vi jobba på att hela tiden förbättra företagsklimatet i kommunen. Men jag tror den

Anna Book och kören färgade Munkfors rosa.

Foto: David Einar/TV4

positiva känsla som Körslaget gav också bidrog till en känsla av att om vi jobbar tillsammans kommer vi även kunna klara av motgångar tillsammans, säger Birgitta Svensson.

Pernilla Melén, vd på Munkforsågar, var en av företagarna som engagerade sig extra mycket i Körslaget.

– Vi hade god relation med kommunen

Snacksaligt i Markaryd

Ett bra företagsklimat handlar om mer än bara tillgänglighet och service. Att näringslivet och kommunen träffas under lättsamma former gynnar alla. I Markaryd har man valt ett annorlunda grepp: Spännande talkshows där både kommunanställda och företagare kan hitta inspiration och nya infallsvinklar.

Pernilla Melén, vd,
MunkforsSågar

sedan innan. Så när Birgitta hörde av sig och frågade om vi ville sponsra behövde jag inte tänka länge innan jag svarade ja, berättar hon.

Även om MunkforsSågars engagemang inte bidrog till nya affärer insåg Pernilla att evenemanget skulle vara viktigt för den lilla värmländska kommunen.

– Där satt folk från kommunen, tillsammans med mina anställda och andra från orten, på en buss till Stockholm varje lördag. Självklart bidrar det till en skön stämning som ökar hela ortens stolthet.

Hur det gick för Munkfors i finalen? Jo, de kom tvåa. De vann inte tävlingen, men tog ändå förstapris i kategorin ”oväntade evenemang som kan gynna företagsklimatet”!

IKEAs vd Thomas Carlzon i vimlet.

Peje Johansson intervjuar Gekås Ullareds vd Boris Lennerhov.

Foto: Tillväxt Markaryd

”MARKARYD CALLING” ÄR NAMNET på den populära talkshow som gästas flitigt av både företagare, politiker och tjänstemän. Evenemanget går av stapeln ungefär en gång i halvåret. Bakom rodret står Tillväxt Markaryd, näringslivsbolaget i kommunen.

– Vi anordnade redan frukostmöten, som var väldigt välbesökta. Men så, för några år sedan, kläckte vi även idén om att ses kvällstid. Och samlas kring något som många skulle tycka var spännande, säger Benny Torstensson som jobbar på företaget Nibe och är styrelseledamot i Tillväxt Markaryd.

Under ledning av den populära lokala radioprofilen ”Peje” Johansson får publiken först möta en yngre uppåtgående talang från något av Tillväxtföretagen i kommunen. Därefter kommer det även en mer allmänt känd gäst. Exempel på personer som gästade talkshowen är legendariske tennisspelaren Stefan Edberg, musikbolagsdirektören Bert Karlsson och Gekås vd Boris Lennerhov.

– Nu senast var kvällens ”rookie” Caroline Qvist, en tjej i 30-årsåldern som är produktionschef på ett möbelföretag i Markaryd. För oss i näringslivet är det intressant att höra andra företagare berätta, och för politiker och tjänstemän är det givande att få inblick i entreprenörers vardag. Det finns även alltid tid för mingel och goda samtal, säger Benny Torstensson.

Att näringslivet och kommunen har en god relation går inte att ta miste på. I rankingen fick Markaryd betyget 4,51 på frågan om kommunpolitikerns attityder till företagande. Näst bäst i Sverige!

”För politiker och tjänstemän är det givande att få inblick i entreprenörers vardag.”

SVENSKT NÄRINGSLIVS REGIONKONTOR

Mer information finns på www.svensktnaringsliv.se/regioner

FALUN

Ölandsgatan 6
Box 1958
791 19 Falun
Tel: 023-580 00
Regionchef: Carl Ström
carl.strom@svensktnaringsliv.se

GÄVLE

Drottninggatan 27
801 38 Gävle
Tel: 026-54 36 90
Regionchef: Lotta Petterson
lotta.petterson@svensktnaringsliv.se

GÖTEBORG

Södra Hamngatan 53
Box 404
401 26 Göteborg
Tel: 031-62 94 00
Regionchef: Elisabeth Sandberg
elisabeth.sandberg@svensktnaringsliv.se

HALMSTAD

Kristian IV:s väg 3
Box 880
301 18 Halmstad
Tel: 035-18 20 40
Regionchef: Mikael Kulanko
mikael.kulanko@svensktnaringsliv.se

JÖNKÖPING

Skolgatan 4
Box 445
551 16 Jönköping
Tel: 036-30 32 00
Tf regionchef: Anna Gillek Dahlström
anna.gillek.dahlstrom@svensktnaringsliv.se

KALMAR

Gröndalsvägen 19B
392 36 Kalmar
Tel: 0480-44 55 51
Regionchef: Christina Fosnes
christina.fosnes@svensktnaringsliv.se

KARLSHAMN

Drottninggatan 83
374 38 Karlshamn
Tel: 0454-347 47
Regionchef: Carina Centren
carina.centren@svensktnaringsliv.se

KARLSTAD

Drottninggatan 21
652 25 Karlstad
Tel: 054-14 27 71
Regionchef: Urban Svanberg
urban.svanberg@svensktnaringsliv.se

LINKÖPING

Ågatan 9
Box 388
581 04 Linköping
Tel: 013-25 30 00
Regionchef: Sofie Elmström
sofie.elmstrom@svensktnaringsliv.se

LULEÅ

Storgatan 9, 1tr
972 38 Luleå
Tel: 0920-679 70
Regionchef: Janne Nordström
janne.nordstrom@svensktnaringsliv.se

MALMÖ

Jörgen Kocksgatan 1B
Box 186
201 21 Malmö
Tel: 040-35 25 00
Regionchef: Rolf Elmér
rolf.elmer@svensktnaringsliv.se

STOCKHOLM

Storgatan 19
Box 16029
114 92 Stockholm
Tel: 08-762 70 00
Regionchef: Annika Bröms
annika.broms@svensktnaringsliv.se

SUNDSVALL

Torggatan 4, 3tr
Box 210
851 04 Sundsvall
Tel: 060-16 73 00
Regionchef: Anna Hedensjö
anna.h.johansson@svensktnaringsliv.se

UMEÅ/SKELLEFTEÅ

Brogatan 4
903 25 Umeå
Tel Umeå: 090-71 82 86
Tel Skellefteå: 0910-78 29 00
Regionchef: Karina Folkesson
karina.folkesson@svensktnaringsliv.se

UPPSALA

Bangårdsgatan 13
753 20 Uppsala
Tel: 018-71 10 00
Regionchef: Anna-Lena Holmström
anna-lena.holmstrom@svensktnaringsliv.se

VISBY

Hamngatan 3
621 57 Visby
Tel: 0498-24 96 60
Regionchef: Anders Thomasson
anders.thomasson@svensktnaringsliv.se

VÄSTERÅS

Stora gatan 16
722 12 Västerås
Tel: 021-10 78 50
Regionchef: Kristin Lahed
kristin.lahed@svensktnaringsliv.se

VÄXJÖ

Kungsgatan 1B
352 30 Växjö
Tel: 0470-74 84 00
Regionchef: Eilon Fransson
eilon.fransson@svensktnaringsliv.se

ÖREBRO

Köpangatan 23-25
702 32 Örebro
Tel: 019-19 57 00
Regionchef: Karl Hulterström
karl.hulterstrom@svensktnaringsliv.se

ÖSTERSUND

Pedagogens väg 2
831 40 Östersund
Tel: 063-12 38 10
Regionchef: Ola Toftegaard
ola.toftegaard@svensktnaringsliv.se